

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

SZAKDOLGOZAT

Janku Claudia
Nappali
Pénzügy-Számvitel
Adózás

2021

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

Személyi jövedelemadó és társadalombiztosítási
megfontolások külföldről kiküldött munkavállalók
tekintetében, és a COVID-19 járvány hatása a nemzetközi
munkavégzésre

Belső konzulens: Dr. Galántainé dr. Máté Zsuzsanna PhD

Külső konzulens: dr. Lakatos Laura

Janku Claudia
Nappali

Pénzügy-Számvitel
Adózás

2021

NYILATKOZAT

Alulírott Fanku Claudia büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 20²¹ év .....12..... hónap 10 nap

Fanku Claudia

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. Idegenrendészeti eljárások.....	3
3. Az adóügyi illetőség és az adóztatási jog	11
3.1 Adóügyi illetőség.....	11
3.2 Törtévi illetőség változás adóéven belül.....	15
3.3 Modellegyezmények	15
3.4 Kettős adóztatás elkerülése	17
3.5 Esettanulmány	18
4. Társadalombiztosítás, járulékfizetés.....	21
4.1 Brexit társadalombiztosítás	25
5. Munkaviszonyból származó jövedelem adó- és járulék terhei.....	29
5.1 Az adókulcsokról és az adókiegyenlítésről.....	29
5.2 A jövedelem adóztatására vonatkozó szabályok	31
5.3 Esettanulmány.....	35
6. COVID-19 járvány hatása a nemzetközi munkavégzésre	37
7. Összefoglalás	43
8. Mellékletek	45
8.1 Az interjúban feltett kérdések	45
8.1.1 Idegenrendészeti eljárások	45
8.1.2 COVID-19 járvány hatása a nemzetközi munkavégzésre.....	46
8.2 Irodalomjegyzék	47

Ábrajegyzék

1. ábra: EGT-állampolgárokkal kapcsolatos ügyintézés összefoglaló	6
2. ábra: Harmadik országbeli munkavállalókkal kapcsolatos ügyintézés összefoglaló	10
3. ábra: Szja tv.) 3. § (2) bekezdése a-b-c pontja	12
4. ábra: Szja tv.) 3. § (2) bekezdése d pontja	13
5. ábra: Adóügyi illetőség meghatározása Egyezmény alapján	14
6. ábra: Biztosítási kötelezettség	22
7. ábra: OECD modellegyezmény 15. cikk összefoglaló (részlet).....	32

1. Bevezetés

Napjainkban meglehetősen sokszor fordul elő, hogy a nemzetközi munkavégzés kiküldetés keretein belül valósul meg, melynek adó és bürokráciai kérdései kifejezetten összetettek. Szakdolgozatomban elsődlegesen a külföldről kiküldött munkavállalók esetét vizsgálom Magyarországra vonatkozóan, és az ehhez kapcsolódó személyi jövedelemadó és társadalombiztosítási megfontolásokat. Továbbá, vizsgálom a felmerülő idegenrendészeti folyamatokat, valamint a COVID-19 járvány és a Brexit hatásait a kiküldetések szempontjából.

Az előbb említettek vizsgálatához az adott jogszabályok ismerete elengedhetetlen, ezért szekunder kutatásként szeretném bemutatni a kapcsolódó magyar és a nemzetközi jogforrásokat erre vonatkozóan, általánosan és a gyakorlatban egyaránt. A dolgozatom során vizsgált jogszabályokkal az egyetemi tanulmányaim során nem volt lehetőségem találkozni. Emiatt a jogszabályértelmezés szerves részét képezi a szakdolgozatomnak, annak érdekében, hogy teljes képet kapjak a nemzetközi munkavégzésben résztvevő magánszemélyek helyzetéről és jogairól, valamint az őket foglalkoztató munkáltatókról egyaránt.

A gyakorlati részeket esettanulmányokon és esetpéldákon keresztül fogom szemléltetni, ami további áttekintést ad a nemzetközi adózás sokszínűségéről, mikor több ország is érintett az adóztatás jogában, valamint arról, hogy milyen megfontolások mentén tudjuk az adót jogszerűen megfizetni és elkerülni a kettős adóztatás terhét. Ebben a tekintetben a modellegeyzmények hasznosságát is vizsgálom, különösképp az OECD Modellegeyzményt (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet).

A Deloitte-nál töltött szakmai gyakorlatom során volt lehetőségem rálátni, milyen komplex eseteket tudnak generálni egyes kiküldetések hiszen mind a személyi jövedelemadó, mind a társadalombiztosítás meglehetősen összetett és átfogó utánajárását igényel. Nem mindegy, hogy mely országok érintettek az adott vizsgálatban, és milyen nemzeti és nemzetközi szabályok irányadóak, ugyanis az adó- és járulékterhek rendkívül eltérőek lehetnek az egyes államokban.

Primer kutatásként a személyes interjút választom, melynek előnye, hogy az interjúban feltett kérdéssort saját magam állíthatom össze. Illetve, hogy a kérdéseimre a legilletékesebb személyek adhatnak választ, jelen esetben a Deloitte szakértői segítik a kutatásom hitelességét. A kutatott témák a COVID-19 járvány hatásai a nemzetközi munkavégzésre, valamint a bevándorlással kapcsolatos tudnivalók a Magyarországra érkező munkavállalók tekintetében.

2. Idegenrendészeti eljárások

A dolgozatom legelején szeretném megvizsgálni a bevándorlással kapcsolatban felmerülő tudnivalókat és teendőket a Magyarországra érkező munkavállalók tekintetében. A forrásom a témához primer kutatás formájában valósult meg interjú keretei között, melyet Zanetti-Hinterauer Petrával készítettem, aki a Deloitte Zrt. senior immigration specialist-je.

A vizsgált szempontok az Európai Gazdasági Térség (továbbiakban: EGT) vagy harmadik országból érkező munkavállalók magyarországi munkavégzésük megkezdése előtti teendők és folyamatok voltak. Ezeket szeretném részletesen bemutatni, de mindenekelőtt a kapcsolódó jogszabályokat szeretném ismertetni, melyeket három részre lehet felbontani. Az első a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazási és tartózkodási szabályaira vonatkozó jogszabályok, amik a következők:

- 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról
- 13/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény végrehajtásáról

A második, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásának és tartózkodásának szabályai, melyhez a következő jogszabályok társulnak:

- 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról
- 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról

Végül a harmadik pedig, a harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatási szabályai, melyhez a következő jogszabály tartozik:

- 445/2013. (XI. 28.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának nem összevont kérelmezési eljárás alapján történő engedélyezéséről, az engedélyezési kötelezettség alóli mentességről, a fővárosi és megyei kormányhivatal munkaügyi központjának az összevont kérelmezési eljárásban való szakhatósági közreműködéséről, valamint a Magyarországon engedélymentesen foglalkoztatható harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának bejelentéséről, és a munkabér megtérítéséről

A jogszabályi háttér áttekintését követően, lényeges még a beutazást és tartózkodást meghatározó tényezők esetének vizsgálata. Itt olyan szempontok tekintendők át, mint a külföldi magánszemély állampolgársága, kísérő családtagok állampolgársága, tartózkodásnak a célja, illetve tervezett időtartama, végül a külföldi magánszemély okmányai.

Az EGT-állampolgárokkal kapcsolatos ügyintézés folyamatára általánosságban kevesebb bonyodalommal jár, mint azoknál az állampolgároknál, akik harmadik országból érkeznek hazánkba. Ennek oka, hogy az ő esetükben nem szükséges munkavállalási engedély, valamint, ha minden papírjuk rendelkezésre áll, a munkát azonnal megkezdhetik. Azonban, ha 90 napot túllépő időtartamot meghaladóan tartózkodnak szokásosan Magyarországon, az ő esetükben is szükséges a hatóságokhoz való regisztráció. Ez a regisztrációs igazolás kiállításával jön létre, amely egy olyan tartózkodást igazoló okmány, mely a bejelentés tényét és idejét igazolja 180 napon belül 90 napot meghaladó tartózkodás esetén. A magánszemély, legkésőbb a beutazástól számított 93. napon köteles tartózkodását bejelenteni a hatóságokhoz, mely hatóság ebben az esetben az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (továbbiakban: OIF). Az igazolást is az előbb említett hatóság fogja kiállítani, melynek nincsen lejáratási ideje, tehát ameddig a magánszemély itt él, addig ez a birtokában maradhat. Az igénylés menete már egy online portálon keresztül zajlik, melynek a neve az „Enter Hungary”. Ezen a felületen lehet készíteni egy saját profilt és kiválasztani milyen ügyben szeretnénk eljárni, ezt követően a felületre szükséges feltölteni minden előírt dokumentumot. A feltöltést követően, a bevándorlási hivatal, azaz az OIF ellenőrzi a meglévő dokumentumokat, hiánytalan feltöltés esetén a következő lépés a személyes megjelenés valamelyik OIF kirendeltség egyikében, aminek egyszer kötelező eleget tenni. Az EGT-állampolgár családtagjaira szintén ugyanezek érvényesek. Az igazolás kiállításának ideje, körülbelül két hetet vesz igénybe minden ügyintézéssel együtt. Fontos megjegyezni, hogy ezen az igazoláson, ami a gyakorlatban egy kártya, nem szerepel fotó az adott személyről ezért ez csak egy másik fényképes igazoló dokumentummal (útlevél, jogosítvány stb.) együtt érvényes. Az igazolás kiállításának díja ezer forintba kerül személyenként.

A lakcímkártya igénylése szintén az OIF-on keresztül történik a regisztrációs igazolás kérelem benyújtásával egyidejűleg. A jóváhagyást követően az OIF továbbítja a lakcímkártya kiállításának kérelmet a megfelelő kormányhivatalnak, mely végezetül postai úton juttatja el a magánszemélynek a kiállított okmányt. Ami érdekesség a lakcímre vonatkozóan, hogy olyan esetben, mikor a munkavállaló költözik Magyarországra a családjával együtt egy másik országból, addig az ő költöztetni kívánt ingóságai, tárgyai a vámon maradnak mindaddig míg a

lakcím igazolása meg nem történik, és ez idő alatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) tekintélyes összegeket vet ki az adott magánszemély vagyontárgyaira. Ebből kifolyólag, költöztetésnél a lakcím igazolása nélkülözhetetlen, EGT országból érkezők esetében, lakcímkártyával lehet ezt igazolni, harmadik országból érkezők tekintetében pedig, szálláshely bejelentő másolatával. Ezért általában, ha lehetőség van rá, a munkaszerződés megléte előtt, ide szoktak utazni az adott munkavállalók és elkezdik intézni a lakhatási ügyeiket. A lakcímkártya igényléséhez már érvényes aláírt bérleti szerződéssel kell rendelkezniük az ő és családjuk nevére szólóan egyaránt.

Ami még hangsúlyos az az, hogy valaki helyi szerződéssel dolgozik Magyarországon azaz, a magyar bérszámfejtésen keresztül magyar munkaszerződésen át kapja meg a fizetését, vagy kiküldetés keretein belül tartózkodik Magyarországon és végez munkát. Az utóbbi tekintetében, még az adószám igénylése (külföldi lakcím alapján is megigényelhető a NAV regionális kirendeltségén) ami szükséges, amit a NAV-tól lehet kérvényezni a „T34” -es nyomtatványon.¹ Azonban, ha valaki a magyar bérszámfejtésre kerül, abban az esetben a Társadalombiztosítási Azonosító Jel (továbbiakban: TAJ) igénylése is szükséges a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől (továbbiakban: NEAK). A TAJ szám igénylése meglehetősen bonyolult és hosszadalmas, mert a munkáltatótól és a magánszemélytől is, szükségesek a megfelelő és aláírt dokumentumok, és meghatalmazások megléte. A kiállítás ideje a jogszabály szerint 8-10 nap, de a gyakorlatban ez 2-3 hetet is igénybe szokott venni. Addig az időpontig, a munkavállaló nem is kezdheti meg a munkavégzést, mivel ennek rendelkezésre állása a munkaviszony létesítésének egyik feltétele. Az adószám kiállítása ezzel ellentétben 1 napot vesz igénybe, és lakcímkártya megléte sem szükséges, elegendő csupán egy útleveél hozzá és a szükséges meghatalmazások, illetve nyomtatványok.

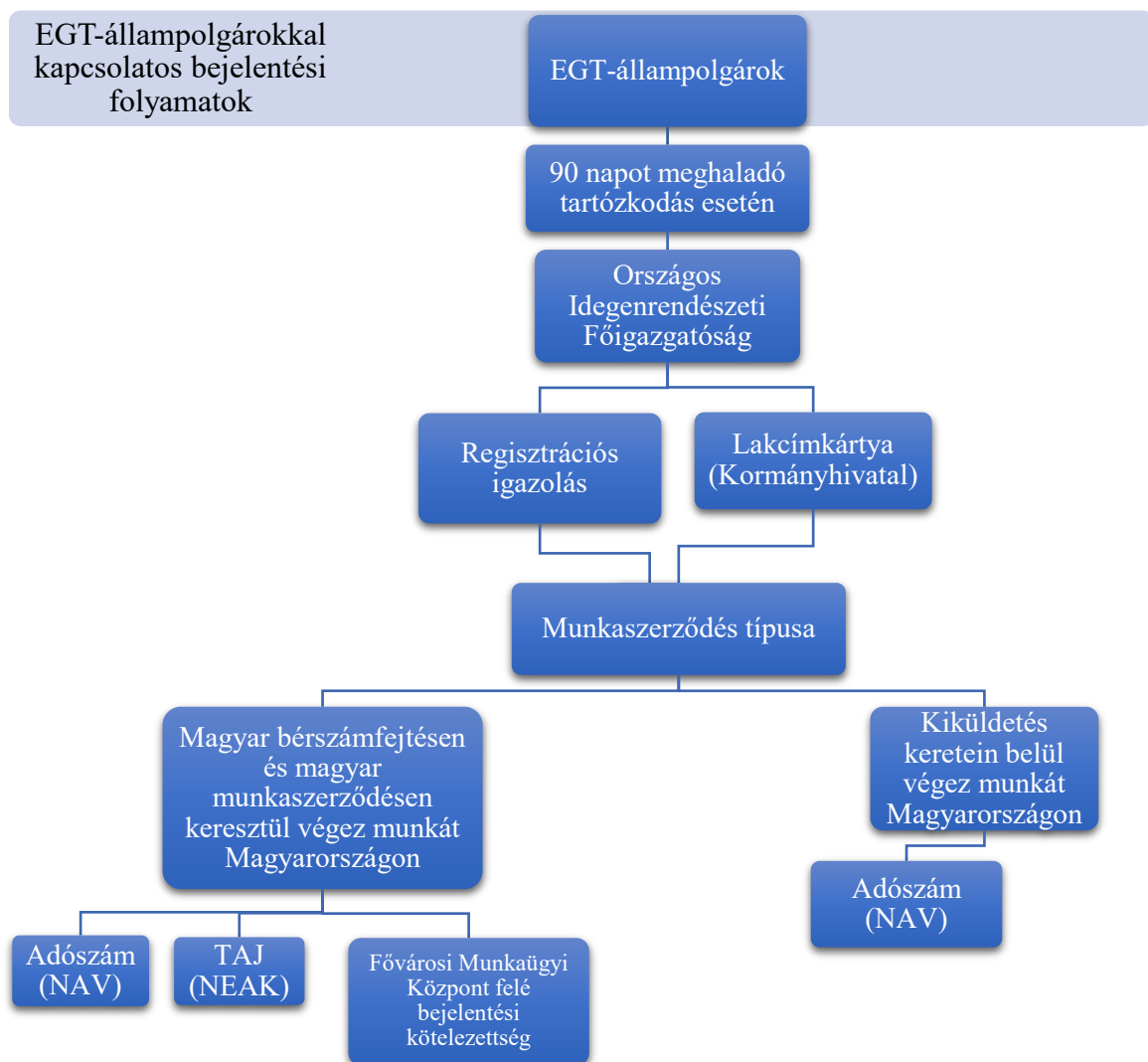
Abban az esetben, ha az adott magánszemély távozik az országból és már nem tervez a későbbiekben itt élni és munkaviszonyt létesíteni, a kiregisztrációs folyamatok menete a következő lépésekből áll. A regisztrációs igazolást, miután elhagyta az országot az adott személy, utána vissza lehet vonatni és az OIF részére visszanyújtani. A lakcímkártyát a megfelelő kormányhivatalban szükséges leadni, valamint a Fővárosi Munkaügyi Központ felé engedélymentes munkaügyi bejelentési és kijelentési kötelezettség áll fenn, melyet a jogszabály ír elő. Ez nem név szerint esedékes, hanem állampolgárság, kor, iskolai végzettség, FEOR szám alapján történik EGT-állampolgárok tekintetében. Továbbá, a munkavégzés kezdeti és

---

¹ 21T34 adatlap-Bejelentő és változásbejelentő lap - A természetes személy adóazonosítójelének, vámaazonosító számának egyedi kiadásához, az adateltérések rendezéséhez és levelezési cím bejelentéséhez

befejezési dátumát is szükséges megadni és hogy hol dolgozott az adott személy. Ezek az információk statisztikai adatokat szolgáltatnak, és online elvégezhető ügyfélkapun keresztül. A fizikális visszanyújtása a hatóságokhoz a kiállított kártyáknak és igazolásoknak azért is fontos, illetve maga az egész kijelentési folyamat mert, például a lakcímkártya leadása esetében, aki magyar bérszámfejtésen volt nyilvántartva és a TAJ miatt benne marad a NEAK rendszerében, annak kiszámlázhatnak esetleges költségeket ennek okán a későbbiekben.

1. ábra: EGT-állampolgárokkal kapcsolatos ügyintézés összefoglaló

Forrás: Saját szerkesztés

A harmadik országból érkező munkavállalókkal kapcsolatban az első tisztázandó tényező, hogy az adott munkavállaló hosszú vagy rövid távú munkavégzésre érkezik hazánkba. Az utóbbi esetén, ez 90 napot nem meghaladó tartózkodást jelent, és ehhez, ha nem vízum köteles országból érkezik, abban a tekintetben elegendő egy rövid távú munkavállalói engedély is. Ebben az esetben a konzulátusok és az OIF nem érintettek, csupán a munkaügyi központ felé szükséges jelezni a munkaerőigényt és szolgáltatni ehhez a megfelelő dokumentumokat. Azonban a hosszútávú munkavégzésnél koránt sem ilyen egyszerű az ügyintézés menete.

A vízumköteles országok listája megtalálható a Külgazdasági és Külügyminisztérium oldalán, illetve a Schengenen belül nem kötelező a vízum megléte 90 napon belüli tartózkodás esetén. Ennek alapszabálya, hogy egyszeri vagy többszöri beutazásra a beutazás és tervezett tartózkodás ideje bármely 180 napos periódusban nem haladhatja meg a 90 napot. A Schengeni vízum munkavégzésre csak munkavállalási engedéllyel együtt érvényes, továbbá a Schengeni vízum hosszabbítása 90 napon túl nem lehetséges. Azonban, a 90 napot meghaladóan egy úgynevezett tartózkodási engedély kiállítására van szükség, mely egy összevont engedélyezési eljárás az OIF-al és a vízumkötelezettek esetén a Magyar Köztársaság külképviseletével. A folyamat átlagos elbírálási ideje hivatalosan 70 napot vesz igénybe.

Azoknál a személyeknél, akiknek belépéshez vízum szükséges, a gyakorlatban kétféle vízum használatos a „C” és „D” vízum. Az elsőt általában a turisztikai utazás céljából érkezők használják, míg a „D” vízumot hosszútávú munkavállalási célra adják ki, melynek kiállítási folyamata a következők szerint jön létre. A Magyarországra érkező munkavállalónak fel kell keresnie a szükséges dokumentumokkal a tartózkodása helye szerinti legközelebbi magyar konzulátust, annak érdekében, hogy beadja a kérelmét. A szükséges dokumentumok egyik részét neki kell személyesen intéznie, míg a másik részét a munkáltató és jelen esetben a Deloitte készíti össze a számára.

Ahhoz, hogy valaki Magyarországon dolgozhasson, igazolnia szükséges, hogy van hozzá megfelelő képesítése és az a képesítés megfelel-e a betölteni kívánt pozíció elvárásainak (a magyar állam elsődleges célja, hogy a munkahelyi üresedéseket magyar állampolgárok töltsék be, de a cégek inkább a saját érdekeiket nézik ennek a tekintetében és a felvenni kívánt munkavállaló esetében). Ezért a legmagasabb iskolai végzettségéről szóló igazoló dokumentumot, meg kell küldenie a magánszemélynek eredetiben, ez külön hangsúlyos. Ezt követően az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Irodával (csak így fogadható el a hivatalos fordítás) magyar nyelvűre le kell fordíttatni, melynek költsége körülbelül 10 ezer forint (ennek összege függ a fordítani kívánt dokumentumok forrásnyelvétől és terjedelmétől).

Az összes dokumentum megléte esetén, jelen esetben a Deloitte elkészíti a munkavállaló előszerződését, és összes szükséges kérelmét, melyet a munkáltató is aláír.

A szükséges dokumentumok a kérelem beadásához:

- Érvényes útleveél (legalább 2 üres vízumoldallal)
- Két igazolvány méretű színes fénykép (méret: 35 mm x 45 mm) 6 hónapnál nem régebbi
- Tartózkodási engedély igénylőlap
- Diploma bizonyítvány hivatalos magyar fordítása
- Előzetes megállapodás a munkavállaló és a munkáltató között
- Egészségbiztosítási garancialevél
- A Schengeni térségben érvényes egészségügyi utazási biztosítás
- Előre lefoglalt szállás visszaigazolása (szállodafoglalás)
- Repülőjegy foglalási visszaigazolás
- Eredeti bankszámlakivonat (személyes) az elmúlt 3 hónapról
- Az elmúlt 3 havi bérezési lapok a munkáltató által lepecsételve és aláírva
- Vízumdíj (60 eurónak megfelelő összeg helyi valutában)

Az említett dokumentumokkal a magánszemélynek fel kell keresnie a hozzá legközelebbi magyar konzulátust, ami sok esetben nem olyan könnyű. Például, Indiában ehhez repülővel is szükséges utazni, ugyanis vannak helyek, ahol regionálisan vannak csupán külképviseletek. A „D” vízum, azaz munkavállalási és tartózkodási engedély hivatalos elbírálási ideje 70 nap a beadástól számítva, ha hiánytalanul rendelkezésre áll minden dokumentum, ez a gyakorlatban körülbelül 3 hónapot vesz igénybe (fordítási idő, futároztatások, aláíratások stb.). A kinti magyar konzulátus, ha mindent rendben talál, megküldi ezt az OIF részére. Ezt követően, ha ők is mindent rendben találnak, továbbítják a Fővárosi Munkaügyi Központ részére, ahol többek között olyanokat is megvizsgálják, hogy a magánszemély fizetése megfelel-e a kötelezően fizetendő minimálbérnek, amit a munkáltató ajánl a részére. A harmadik országból érkező magánszemély esetében, a munkaüggyel kapcsolatos ügyintézés során felmerülő költség 18 ezer forint. Amennyiben, sikeresen zárul a folyamat, és megkapja az engedélyt és a vízumot, a kinti konzulátus értesíti a magánszemélyt arról, hogy beutazhat Magyarországra. Miután, a magánszemély megérkezik Magyarországra, 30 nap áll rendelkezésére, hogy szállását véglegesítse, és bérleti szerződéssel rendelkezzen. Ezt követően, a Deloitte felveszi a kapcsolatot a munkavállalóval és segíti személyesen az ügyintézését az OIF kirendeltség egyikében. Beregisztrálják a magyar lakcímét, átveszik a tartózkodási engedélyét, és erre az

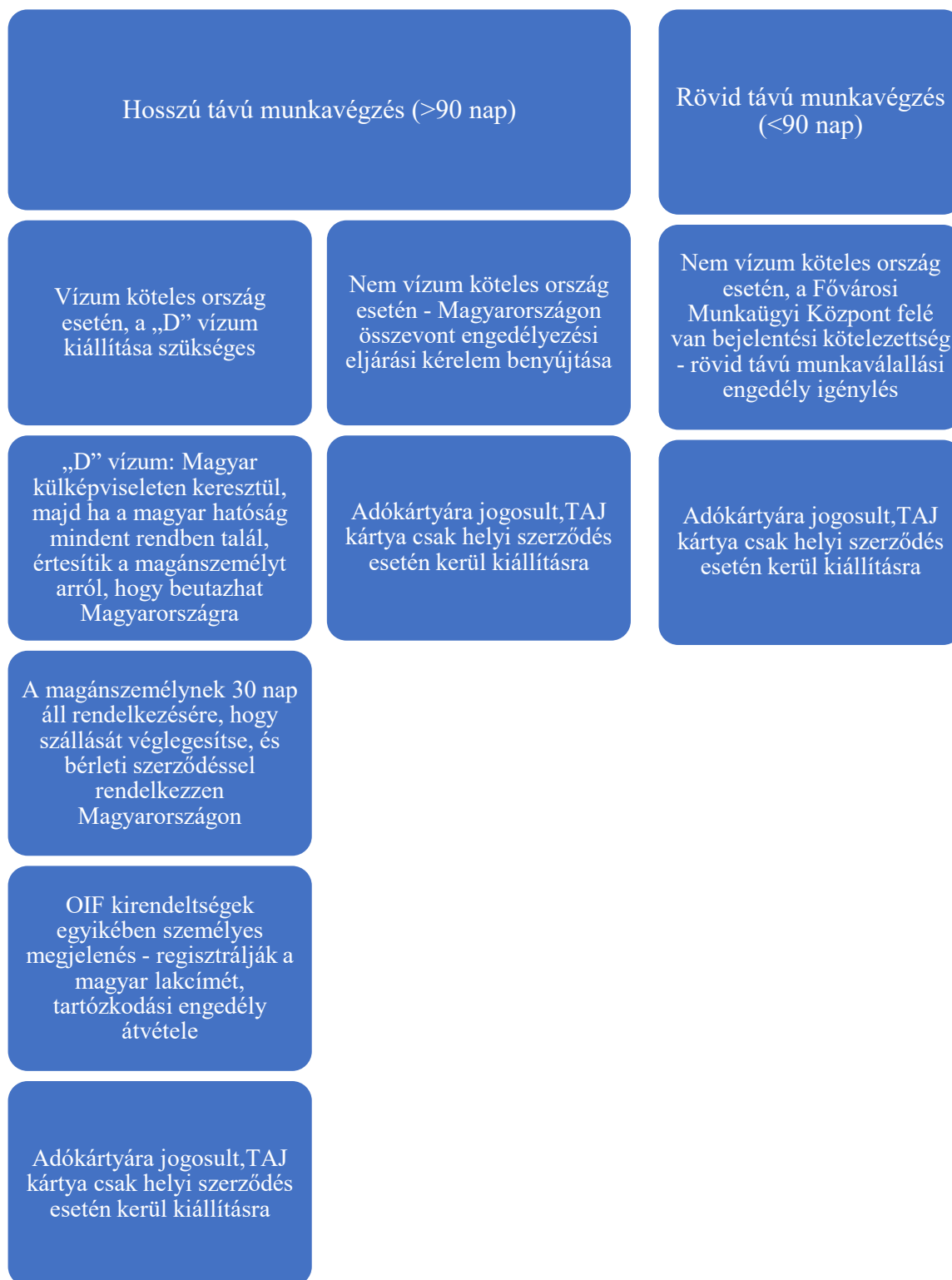
időpontra már az adókártya is rendszerint kiállításra kerül a részére. Ez a támogatási folyamat szintén fennáll a Deloitte által az EGT országból érkező magánszemélyek esetében is. Természetesen, ahol adótanácsadó cégek (a munkáltatókkal kötött szerződés okán) nem segítik a bevándorlással kapcsolatos ügyintézésnek menetét, azokban az esetekben ezeket mind a magánszemélynek önállóan szükséges intéznie, ami a leírtakból is kiderül, hogy nem egy egyszerű folyamat.

A helyi szerződés vagy kiküldetés itt is szempont a TAJ kártya meglétére vonatkozóan. Azonban, annyiban változik meg a folyamat menete, hogy amíg nincsen hivatalos döntés a bevándorlási hivataltól, addig nem lehet a TAJ-ra az igényt leadni harmadik országbeli magánszemély esetén a NEAK-nál. A biztosítás megléte nélkül vízumot se kaphat a munkavállaló, így, ha nem helyi szerződése lesz és nem fog TAJ kártyával rendelkezni, hanem kiküldetés keretein belül érkezik Magyarországra, abban az esetben a cégek a privát biztosítást szokták preferálni a munkavállalóik tekintetében.

Aki helyi alkalmazottként érkezik, ők legfeljebb két évre kaphatnak munkavállalási és tartózkodási engedélyt, mely hosszabbítható folyamatosan két évekre, ennek díja 10 ezer forint hosszabbításonként. Aki kirendelt és egy cégcsoporthoz tartozik, ők kaphatnak ICT (Intra Company Transfer), tehát vállalaton belüli áthelyezés célú engedélyt, mely legfeljebb három évig érvényes, és nem hosszabbítható. Lejárta után a cég vagy helyi alkalmazottként állományába veszi, vagy el kell hagynia az országot kötelezően. Annak érdekében, hogy újra Magyarországon tudjon munkát végezni, a kérelmezési folyamatot előlről szükséges kezdenie a magánszemélynek.

Az interjú során továbbá az is kiderült, hogy milyen fontossággal bír a foglalkoztató kötelezettségeinek teljesítése. Ilyen többek között az ellenőrzési kötelezettség, ami szerint a foglalkoztató a foglalkoztatást megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a külföldi munkavállaló rendelkezik a keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel. Továbbá, a bejelentési kötelezettség, amely a foglalkoztatás kezdetének és befejezésének bejelentése. Ezen felül, a nyilvántartási kötelezettség, mely magában foglalja a jogszerű foglalkoztatást igazoló dokumentumok megőrzését a foglalkoztatás befejezését követő 3 évig. A kötelezettségek elmulasztásának vannak jogkövetkezményei, melyek foglalkoztatottnaként 500 000 Ft-ig terjedő közrendvédelmi bírság, melyet a jogsértés ismételt jellegére tekintettel állapít meg a hatóság. Engedély nélküli foglalkoztatás esetén pedig, a munkavállaló kiutasítható az országból, melynek költségei a munkáltatótól is követelhetők a munkavállaló anyagi fedezetének hiányában. (Zanetti-Hinterauer, 2021)

Harmadik országbeli munkavállalók

2. ábra: Harmadik országbeli munkavállalókkal kapcsolatos ügyintézés összefoglaló

Forrás: Saját szerkesztés

3. Az adóügyi illetőség és az adóztatási jog

3.1 Adóügyi illetőség

Abban az esetben, ha a bevándorlással kapcsolatos teendők sikeresen megoldódtak a magánszemélyek esetén, a következő lépés a folyamatban az adóügyi illetőség megállapítása. Olyan esetben, mikor valaki munkavégzés céljából érkezik Magyarországra, az első adózással kapcsolatos vizsgálandó terület az adott magánszemély adóügyi illetősége lesz. Az adóügyi illetőség az a fogalom, amely a nemzetközi munkavégzés esetében segít meghatározni, hogy az érintett munkavállaló világ-jövedelme (valamennyi belföldi és külföldi forrású jövedelme) mely országban lesz adóztatható. Gyakori gondolat az, hogy az illetőség és az állampolgárság fogalma ekvivalens, azonban könnyedén előfordulhat, hogy a magánszemély illetősége és állampolgársága eltér egymástól, hiszen az állampolgárság csupán egy szempont, amely az illetőség vizsgálata során szerepet játszhat. Ebből adódik, hogy az országok tekintetében, elválhat az állampolgársága és az adófizetési kötelezettsége egy adott magánszemélynek, ami milliókat érint a gyakorlatban a globalizációnak is köszönhetően.

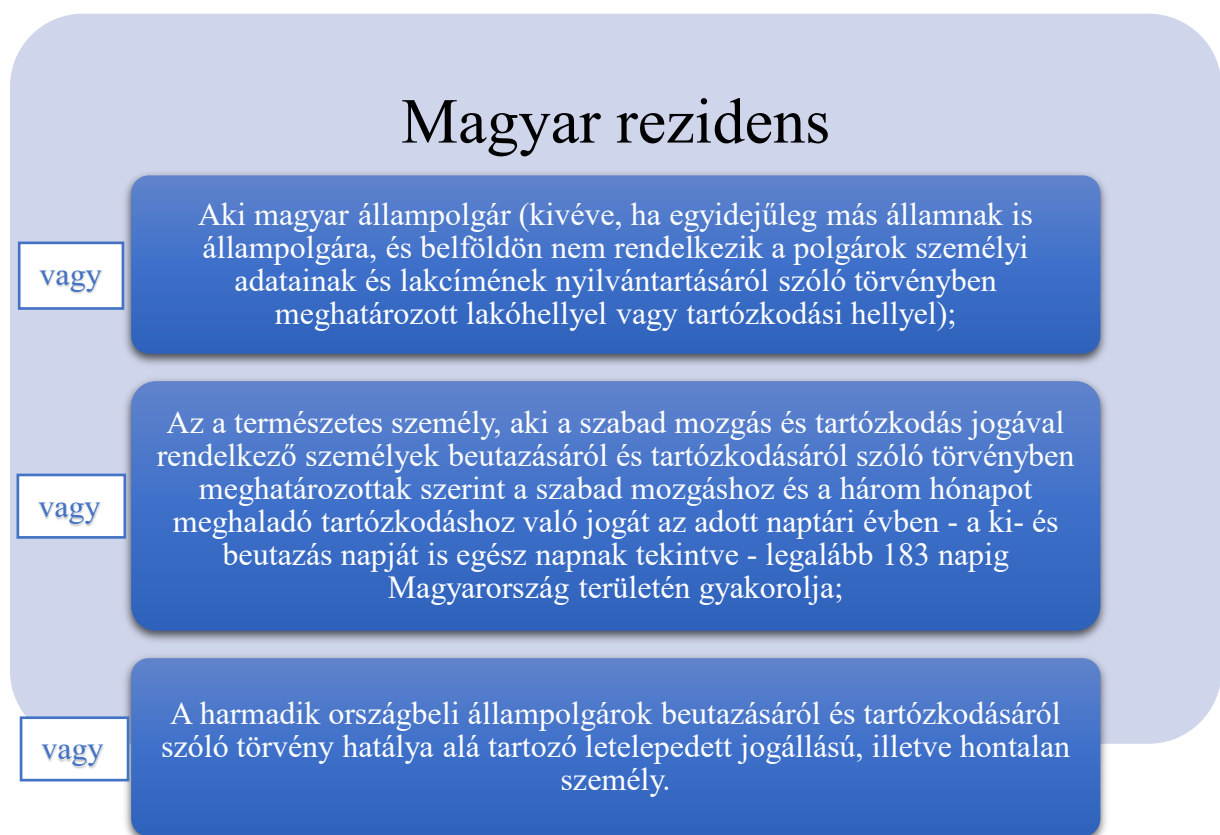
Az illetőség jelentőségét az adja, hogy a belföldi illetőségű magánszemély adókötelezettsége korlátlan, ennél fogva az a magyar és külföldi forrásból származó jövedelmére is kiterjed. Ezzel szemben a külföldi illetőségűek adókötelezettsége Magyarországon kizárólag a magyar forrásból származó jövedelmükre terjed ki. Az országok a saját belső jogszabályuk alapján döntenek el azt, hogy a magánszemélyt illetőséggel bírónak tekintik-e, és milyen mértékű adókat vetnek ki rá. Ez jelenti az országok adószuverenitását.

Egy magánszemély illetőségét egy nemzetközi adóügyben a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 3. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. Továbbá, az érintett másik államban az illetőségre vonatkozó szabályozások és a két állam között meglévő, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmény (amennyiben rendelkezésre áll ilyen), 4. cikkének előírásai együttesen határozzák meg. (Honyek, 2013)

Az illetőség megállapítása során emiatt az első lépés, hogy megnézzük az érintett országok belső jogszabályait. Ez Magyarország esetében az említett Szja tv., amelynek 3. § 2. bekezdése értelmében meg kell vizsgálni, hogy rendelkezik-e illetőséggel az adott személy. A gyakorlatban az illetőség kifejezésére gyakran használjuk a rezidens fogalmat is, amelynek jelentése megegyezik az illetőségével. A dolgozatomban mindkét kifejezést fogom használni, de ezek jelentése azonos. Elmondható, hogy az egyes országok belső jogszabályaiban az illetőség vonatkozásában irányadó, vizsgálandó körülmények nem azonosak, de az országok

hasonló elvek mentén szabályozzák a kérdést. A fő nyomvonal a törvényekben az állandó lakóhely, a gazdasági és személyes kapcsolatok, valamint az állampolgárság. A rezidensnek minősülő személyeknek korlátlan adófizetési kötelezettsége keletkezik, és a kapott jövedelmet kötelesek bevallani az adóhatóságok felé, akár belföldi, akár külföldi forrásból származik.

Az Szja tv. 3. § 2. bekezdésére készítettem a következő ábrákat, amelyek általánosságában demonstrálják a törvényben foglaltakat, arra vonatkozóan, hogy ki tekinthető a magyar jogszabály alapján rezidensnek.

3. ábra: Szja tv.) 3. § (2) bekezdése a-b-c pontja

Forrás: Szja tv. alapján, saját szerkesztés

Amennyiben az első ábrán szereplő a) -b) -c) pontok nem teljesülnek, abban az esetben nézzük tovább a d) pontban foglaltakat. Fontos megjegyezni, hogy mindig az adott adóévet vizsgáljuk ezekben az esetekben.

4. ábra: Szja tv.) 3. § (2) bekezdése d) pontja

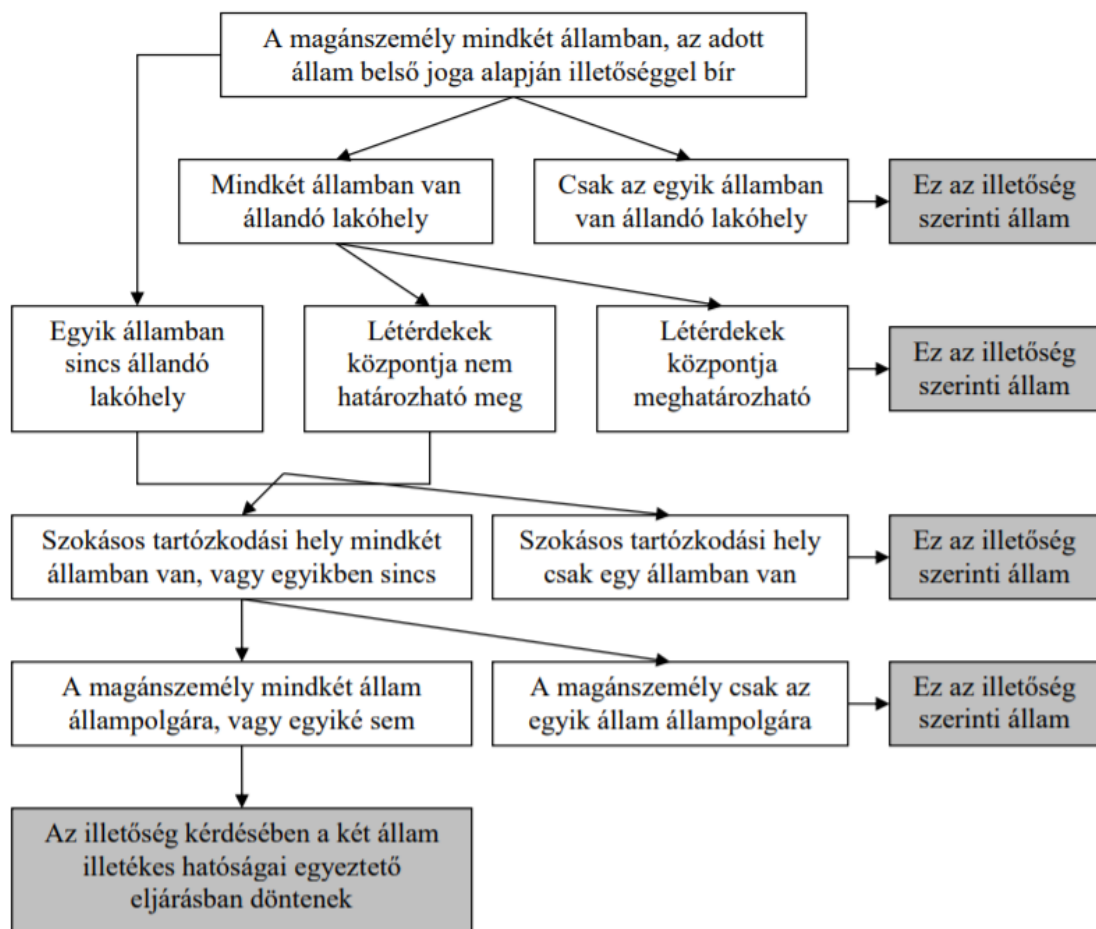
Forrás: Szja tv. alapján, saját szerkesztés

A létérdekek központjának vizsgálata a gyakorlatban, és a munkám során a Deloitte-nál, számomra az egyik legérdekesebb vizsgálandó terület, mert megannyi egyedi élethelyzettel lehet ebből kifolyólag találkozni. Ennek meghatározása során a magánszemély személyes, családi és gazdasági helyzetét jellemző olyan szempontoknak szükséges utánajárni, mint a vizsgált személy családjának tartózkodási helye, hol rendelkezik társadalombiztosítással, befektetésekkel (bankszámlák, ingatlanok, gépjármű stb.), valamint egyéb körülményeinek, amik lehetnek különféle tagságok stb. A gyakorlatban elég rendkívüli esetekkel is lehet ennél a résznél találkozni, mint például amikor valaki több államban rendelkezik családdal vagy releváns gazdasági érdekekkel.

Az alábbiakban az az aspektus került vizsgálat alá, amikor a magyar belső szabályok alapján a magánszemély adóügyi illetőségűnek minősül, azonban, ha egy másik országban is rendelkezik illetőséggel abban az esetben mindkét állam úgy tekint az adott személyre, mint saját adóalanyára. Ilyen esetekben, a belföldi és külföldi forrású jövedelmét is adóztatás alá kívánja

vonni. Annak elkerülésére, hogy kétszeres adóztatás merüljön fel, bizonyos államok között egyezmények kötettek meg az OECD Modellegyezmény mintájára (későbbiekben részletezve). Magyarországnak jelen pillanatban több mint 70 különböző országgal van hatályban lévő adóegyezménye, melynek listája a NAV oldalán érhető el (Alkalmazható adóegyezmények). Az egyezményekben fellelhető, hogy közel azonos módon determinálják az illetőség eldöntésekor figyelembe veendő feltételeket. Az egyezmény alapú adóügyi illetőség meghatározás vizsgálatának szemléltetésére a következő ábra szolgál segítségül, ami a NAV honlapján érhető el. Sarkalatos, hogy az egyezményben rögzített kritériumoknak való megfelelés vizsgálatakor, az egyezményben megadott sorrendet tartani szükséges, és csakis akkor vizsgálható a következő lehetséges szempont alapján, ha a korábbi nem teljesült. Bármely vizsgált szempontnál, ha megállapíthatóvá vált az illetőség szerinti állam, abban az esetben a vizsgálat lezárul, és a további szempontok már nem mérvadóak.

5. ábra: Adóügyi illetőség meghatározása Egyezmény alapján

Forrás: nav.gov.hu; 4. számú információs füzet

3.2 Törtévi illetőség változás adóéven belül

Az előbbiekből kiderült, hogy az illetőséget legfőképp az adott személy körülményei határozzák meg, ebből adódóan a körülmények változásával maga az illetőség is változhat adóéven belül. Abban az esetben, ha évközben változnak meg a magánszemély körülményei például a családja költözik, vagy kiküldetése véget ér, vagy éppen kezdődik valahol, a törtévi illetőség előfordulhat. Az is lehetséges, hogy egyes országoknál nem merül fel a törtévi illetőség a belső szabályaik alapján, és így nem merül fel ütközés az illetőség tekintetében, tehát az egyezmény vizsgálata sem szükséges.

3.3 Modellegyezmények

A kettős adóztatás megakadályozására eltérő jogforrások szolgálnak segítségül, ezeket három fő csoportra lehet felosztani. Az első az egyoldalú jogforrások, azaz a nemzeti szintű szabályozások, mint egy adott ország személyi jövedelemadó rendszere. A második a kétoldalú jogforrások, ezek az adóegyezmények, ilyenkor az országok tárgyalnak és megállapodnak egymással, hogy a kettős adóztatás negatív következményeit elkerüljék. Ezeket a legvégén egyezményekbe foglalják, és például, hogy egy egyezményt Magyarországon használni lehessen azt törvényként el kell fogadnia az országgyűlésnek. Az egyezmények tartalmára szervezetek és országok adnak ajánlásokat, ilyen az OECD (Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet) is. Ezen kívül, még két fontos modellegyezményt szeretnék megemlíteni; az egyik az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete) Modellegyezménye, illetve a másik az Amerikai Egyesült Államok Modellegyezménye. Ezek a modellegyezmények különböző célokat testesítenek meg, az ENSZ céljai között szerepelnek a következők:

- a béke fenntartása az egész világon
- nemzetek közti barátságos kapcsolatok fejlesztése
- segítse a nemzeteket a szegényebb államokban az életkörülményiek javításában (éhezés, járványok és az analfabetizmust felszámolásában), elősegítse az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartását
- közös célok elérése érdekében kifejtett tevékenységek összehangolása az államokkal (unis.unvienna.org)

Végül a harmadik csoport a többoldalú jogforrások, Magyarországot kiváltképpen az Európai Unió által létrehozott szabályok és irányelvek érintik.

A nemzetközi egyezmények céljai az adózás tekintetében a következők:

- elkerülnék a kettős adóztatást
- az illetőség és forráselv eltéréseinek feloldása
- adóztatási jog felosztása az államok között
- a kivethető adó mértékek szabályozása (minimum és maximum)

Az adóegyezmények hasznossága véleményem szerint az információcsere az államok között, mely segítséget nyújt az adóelkerülőkkel szemben. Valamint a káros adóversenyek kiküszöbölése, ezáltal az adóparadicsomok szankcionálása és a jogi biztonság fenntartása, mely védelmet nyújt a befektetőknek.

A továbbiakban az OECD Modellegyezményt, szeretném általánosságában röviden bemutatni. Az egyezmény alapjai 1963-ra nyúlnak vissza, majd ezt követően fokozatosan bővült szövegezésében és az országok tekintetében egyaránt. Az egyezmény területi hatályát illetően, a legtöbb szerződésben ilyen nem található meg, mivel a szerződő államok területe az egyezményben; az egyik vagy mindkét szerződő államban belföldi illetőségűekre vonatkozik. Az időbeli hatályára vonatkozóan ratifikáció szükséges, melynek folyamata államonként eltérhet.

A célja az egyezményeknek:

- a kettős adóztatásból eredő fennakadások orvoslása, elkerülése
- a befektetőknek hosszan alkalmazható jogbiztonság, fenntarthatóság létrehozása
- elsődleges adóztatási jog determinálása a jövedelmen az országok között
- adóilletőség egyértelművé tétele annak érdekében, hogy az csak egy országban legyen adóztatható
- méltánytalan eljárás esetén, biztosítja az adózó jogát a kivizsgálási folyamathoz a nemzeti jogrendszerekben, aminek köszönhetően az adóhatóságok egymással együttműködve vizsgálják felül az érintett történet
- különféle jövedelmeken való adóelkerüléssel kapcsolatos visszaélések visszaszorítása és az adócsalás megakadályozása.

A Modellegyezmény jövedelemtípusonként allokálja a jövedelmek adóztatási jogát az egyik, illetve a másik országban, és tartozik hozzá egy Kommentár is, ami nem rendelkezik jogi kötőerővel. A Kommentárt, amiatt hozták létre, hogy az OECD Modellegyezmény megértését segítsék, valamint tartalmazza azokat a részleteket is, amelyeket az egyezményben már nem

fejtenek ki olyan mélyrehatóan. A gyakorlatban főleg a Kommentár szokott segítséget nyújtani a részletessége miatt. (Burján, 392-400 o.).

3.4 Kettős adóztatás elkerülése

A jogi kettős adóztatás fogalma olyan esetekben szokott konfrontációt okozni, mikor két vagy több ország a saját belső jogszabályai alapján jogosult egy magánszemély adott jövedelmét megadóztatni. Ennek okán, esszenciális megvizsgálni, hogy áll-e rendelkezésre alkalmazható kettős adóztatást elkerülő egyezmény.

A kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények és a hazai jogi szabályozás viszonyát az Szja tv. 2.§ (5) bekezdése határozza meg, miszerint a nemzetközi szerződés felülírja a belső jogot.

Annak érdekében, hogy ne merüljön fel a kettős adóztatás, különféle módszereket alkalmaznak. A nemzetközi adózás terén, a jogszabályokban alkalmazandó módszerek választéka igen széles, az OECD Modellegyezmény a kettős adóztatás elkerülésére vonatkozóan kétféle ajánlást tartalmaz, a beszámítás és a mentesítés módszerét. Azonban, az egyezmény kommentárjának 23. cikkében számos, további részletes útmutatásról lehet olvasni a kettős adóztatás elkerülésével kapcsolatban, valamint részletez különböző mentesítő és beszámító eljárásokat is a cikk magyarázata.

Magyarország a mentesítés módszerét alkalmazó ország, azaz olyan esetekben használja csupán a beszámítást, ahol mentesítésre nincs lehetőség. Az utóbbi esete olyankor fordul elő, mikor nincs használható egyezmény. Az adóbeszámításra Magyarországon az Szja tv. 32. § (1) bekezdését alkalmazzák, ha a nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik az összevonas alá eső jövedelem adóalapját illetően. A jogszabály azt fogalmazza meg, hogy a külföldön ténylegesen és igazoltan megfizetett adót, a jövedelem után be lehet számítani. A kitétel azonban az, hogy ez az összeg nem haladhatja meg a külföldön megfizetett adó 90%-át, valamint az erre a jövedelemre számított adóalap 15%-át. Továbbá nem tekinthető külföldön megfizetett adóként az az összeg, amely a magánszemély részére valamilyen módon visszajár. Abban az esetben, ha rendelkezésre áll használható egyezmény, a mentesítés alkalmazandó. Az ilyen mentesített jövedelmek, amelyek az összevont jövedelem adóalapját képeznék a személyi jövedelemadó bevallás tekintetében, egyéb adatnak minősülnek a kitöltési útmutató szerint. Emiatt, a külföldön adózott jövedelemnek a forintra átszámított összegét a bevallásban, csak tájékoztatás okán szükséges megadni az 57. sorban (A kettős adóztatást kizáró egyezmény szerint belföldön az adó alól mentesített jövedelem).

A külföldön megfizetett adó esetében használható átváltási árfolyamra szeretnék még röviden kitérni, mivel hazánkban alapszabály, hogy a közterheket forintban kell kiszámítani, bevallani és megfizetni. A külföldi pénznemről történő átszámításról az Szja tv. 6. §-a rendelkezik, melyben a külföldön megfizetett adó átszámításánál a teljesítés (adó megfizetés) napja vagy az adóév utolsó napján érvényes Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) árfolyamát lehet alkalmazni, a magánszemély döntése alapján. Azonban, ha a külföldi pénznem nincs az MNB devizaárfolyam listáján, az MNB által közzétett keresztárfolyamot indokolt használni. Jövedelem (bevétel) átváltása, vagy költség átváltása esetén a jövedelem megszerzésének, vagy másik esetben a kiadás teljesítésének napját, vagy az ezt megelőző hónap 15. napján érvényes MNB árfolyamot (minden külföldi pénznemben megszerzett bevétele esetében külön-külön a magánszemély választása szerint), illetve még a bizonylaton szereplő árfolyam használata is lehetséges. Ismeretlen szerzés időpontja esetén, az érintett időszakra vonatkozó, napi MNB árfolyamok átlagát szükséges alkalmazni, valamint ebben az esetben is, ha a külföldi pénznem nincs az MNB devizaárfolyam listáján, az MNB által közzétett keresztárfolyamot kell használni.

3.5 Esettanulmány

Szeretném az idáig leírtakat gyakorlatban is bemutatni, ehhez egy fiktív esettanulmányt dolgoztam ki.

Esettanulmány:

Az illetőség kérdéskörének eldöntéséhez adott egy magánszemély, aki német állampolgár és 2021 januárjában Magyarországra küldi őt a német munkáltatója kiküldetés keretein belül (továbbra is német munkaszerződése marad) két évre. A magánszemély magával hozza két gyermekét és feleségét is, aki utóbbi magyar állampolgár. Állandó lakóhelye a családnak kizárólag Magyarországon lesz, a németországi lakóhelyüket feladják.

Esettanulmány kidolgozása:

Az illetőség megállapítása során az első lépés, hogy megvizsgáljuk, az érintett országok belső jogszabályait. Az Szja tv.) 3. § (2) bekezdése b) pontja szerint, a magánszemély a magyar belső szabályok szerint, adóügyi illetőségűnek tekintendő Magyarországon, azáltal, hogy EGT tagállam állampolgára és több mint 183 napot tartózkodik Magyarországon adóévben.

A kapcsolódó jogszabály: Szja tv. 3. § (2) bekezdése b) pontja

Ezzel megállapításra került, hogy magyar illetőségűnek tekintendő a magánszemély a magyar szabályozás alapján, viszont szükséges rátekinteni arra, hogy Németországban maradt-e továbbra is adóügyi illetőségű, és emiatt ott is felmerülhet-e a jövedelmén az adóztatás joga.

Feltételezzük, hogy Németországban is az illetősége továbbra is fennáll, és ez megerősítésre kerül, ezáltal mindkét ország illetőséggel bírónak állapítja meg. Ilyenkor a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyonadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. február 28. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről szóló 2011. évi LXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Magyar-Német Egyezmény) szükséges vizsgálni. Ezen egyezmény 4. cikke, amely az illetőséget határozza meg, megfogalmazza azt, hogy az állandó lakóhely tekintendő mérvadónak az adófizetés szempontjából, emiatt az adóügyi illetőség országa Magyarország.

A kapcsolódó jogszabály: Magyar-Német Egyezmény 4. cikk (2) bekezdése a) pontja

Esettanulmány:

Végül a magánszemély felesége helyzetét szeretném bemutatni, aki magyar adóügyi illetőségű, viszont új munkaviszonnal fog rendelkezni évközben. Az új munkaviszony egy zambiai kiküldetés formájában jön létre, melyre a munkáltatója küldi.

Esettanulmány kidolgozása:

Illetőség szempontjából ő magyar adóügyi illetőségű marad, mert kizárólag magyar állampolgár.

A kapcsolódó jogszabály: Szja tv. 3. § (2) bekezdése a) pontja

Kiküldetését vizsgálva, és figyelembe véve, hogy Zambia és Magyarország között nincsen hatályos kettős adóztatást elkerülő egyezmény, a magánszemély illetőségét tekintve kizárólag a magyar jogszabály az irányadó. Ennek oka, hogy a magánszemély kizárólag magyar állampolgársággal rendelkezik, emiatt nem törik meg az illetőség, és nincs is egyezmény, amelyet vizsgálni lenne szükséges, így a kiküldetése alatt is magyar adóügyi illetőségű marad. A magánszemély világjövedelme Magyarországon adóztatandó, mivel, ha egy adóalany olyan országból származó jövedelemre tesz szert, mellyel hazánkban nincsen kettős adóztatást elkerülő egyezménye, abban az esetben ezt a külföldről származó jövedelmet is bele kell számítani az összevonás alá eső jövedelem adóalapjába.

Ezt szeretném számszakilag is bemutatni, egy szintén fiktív példán a feleség esetében.

Esettanulmány:

A feleségnek 2021-es adóbevallása és adófizetési kötelezettsége a következőképpen alakulna. Zambiából és Magyarországról is szerzett adóköteles jövedelmet. A belföldről származó összevonás alá eső jövedelme legyen 3 600 000 Ft. A külföldről származó összevonásra kerülő adóköteles jövedelmének összege pedig legyen 900 000 forintnak megfelelő EUR. Az érintett országban 200 000 forintnak megfelelő, a belföldi kifizetők pedig 400 000 forint adóelőleget vontak le tőle. Más adóköteles jövedelme nem keletkezett az adóévben, és se adóalap csökkentést, se adókedvezményt nem vesz igénybe 2021-re vonatkozóan.

Adófizetési kötelezettségének levezetése:

Belföldről származó adóköteles jövedelem: 3 600 000 Ft

Külföldről származó adóköteles jövedelem: 900 000 Ft

Összes adóköteles jövedelem: 4 500 000 Ft

Összevont adóalap adója ($4\,500\,000 \times 0,15$): 675 000 Ft

Belföldi kifizetők által levont adóelőleg: - 400 000 Ft

Külföldön levont, figyelembe vehető adó: - 135 000 Ft

Külföldről származó jövedelem adóalapjára jutó szja ($900\,000 \text{ Ft} \times 0,15 = 135\,000 \text{ Ft}$)

Külföldön levont adó 90%-a ($200\,000 \text{ Ft} \times 0,9 = 180\,000 \text{ Ft}$)

A számított adót csökkenteni lehet, a külföldön megfizetett adó 90 %-val (180 000 Ft), de nem lehet több ez az összeg, mint a külföldről származó jövedelem adóalapjára jutó személyijövedelem adó (135 000 Ft). Emiatt a 135 000 Ft-ot tudja csak csökkentő tételként felhasználni, viszont a befizetendő adó 675 000 Ft. A korábban megfizetett adóelőleg, és a figyelembe vehető adó pedig 535 000 Ft (400 000 Ft + 135 000 Ft). Ennek okán, a fennmaradó befizetendő személyi jövedelemadó 140 000 Ft ($675\,000 \text{ Ft} - 535\,000 \text{ Ft}$).

A kapcsolódó jogszabály: Szja tv. 32. § (1) bekezdése

4. Társadalombiztosítás, járulékfizetés

A társadalombiztosításnak és az ezzel kapcsolatos járulékfizetésnek, megvannak a magyar és nemzetközi jogszabályai, mint ahogy a korábban említett adóügyi illetőségnek. A jelenleg hatályos magyar jogszabály, ami ezt szabályozza, az a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.).

A Tbj. 4. § fejt ki részletesen, hogy ki tekintendő a jogszabály alapján belföldinek. Ilyen a magyar állampolgár, aki bejelentett lakcímmel rendelkezik, bevándorolt, letelepedett, menekültként vagy oltalmazottként elismert személy. Továbbá 2007. évi I. törvény hatálya alá tartozó személy, EGT állampolgár, aki 3 hónapot meghaladóan tartózkodik Magyarországon és bejelentett lakóhellyel rendelkezik, vagy hontalan. Azt, hogy ki külföldi a törvény viszonylag egyszerűen definiálja, mert az számít annak, aki nem minősül belföldinek, tehát inverz definíciót használ rá.

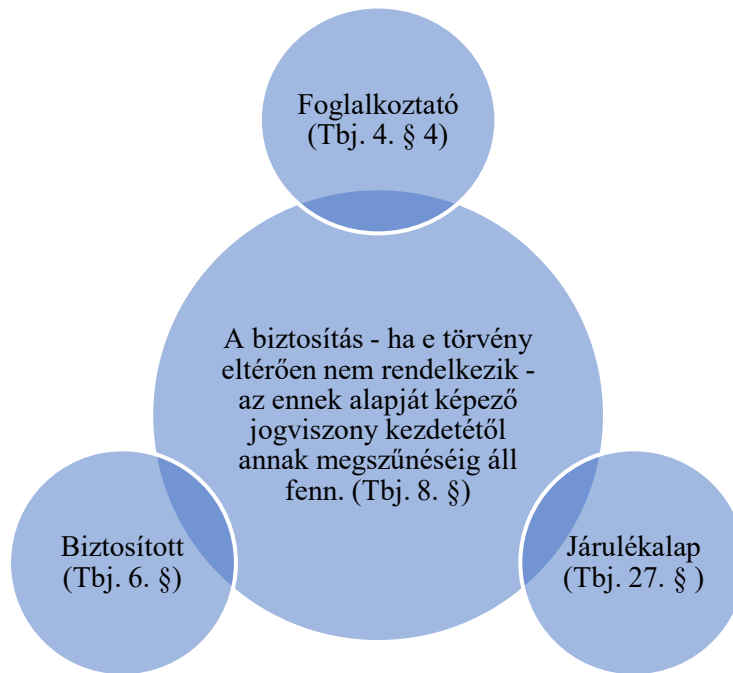
Általánosan megállapítható, hogy társadalombiztosítási kötelezettséget ott fizet valaki, ahol él és dolgozik, természetesen kivételek számtalan esetben vannak, ezekből néhányra a későbbiekben ki is térek.

A biztosítási kötelezettség, három feltétel együttes fennállása esetén merül fel. Az első, hogy legyen egy foglalkoztató, amit a Tbj. 4. § 4. határoz meg, mint erre vonatkozó fogalom. Összefoglalva a bekezdést, itt bármely jogi vagy természetes személy, aki biztosítottat foglalkoztat. A második, hogy legyen egy járulékalapot képező jövedelem, amit a Tbj. 27. § részletez, mint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevétel, melynek része az adóelőleg számításánál figyelembe vehető. A harmadik pedig maga a biztosított a Tbj. 6. § alapján, csak párat felsorolva, amit a jogszabály is megemlít; munkaviszonyban² álló személy, szövetkezet tagja, tanulószereződés alapján foglalkoztatott, kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni és társas vállalkozó, egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy, mezőgazdasági őstermelő.

---

² Megbízási jogviszony, munkaviszony: a magyar jog hatálya alá tartozó megbízási jogviszony és munkaviszony, továbbá a külföldi jog hatálya alá tartozó olyan megbízási jogviszony és munkaviszony, amely alapján a munkát Magyarország vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállam, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezményben részes másik állam területén végzik. (Tbj. 4. § 13.)

6. ábra: Biztosítási kötelezettség

Forrás: Tbj. alapján, saját szerkesztés

Érdemes, azonban azt is kiemelni, hogy a biztosítás kikre nem terjed ki, ezt a Tbj. 17. § tartalmazza. Amit kiemelnék innen az a (2) bekezdés a) pontja, aminek értelmében, ha valaki külföldinek minősülő személy két évet meg nem haladó kiküldetési megállapodás keretein belül dolgozik hazánkba, mentesül a társadalombiztosítási kötelezettségek alól Magyarországon. A Tbj. 19. § (1) a 17. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően pedig leírja, hogy két évnél hosszabb munkavégzés esetén lehetőség van a kiküldetés meghosszabbításának bejelentésére olyan esetben, ha a kiküldetés kezdetekor előre nem látható körülmény okán, a munkavállaló magyarországi munkavégzése ténylegesen vagy várhatóan két évnél hosszabb időtartamúvá válik.

Általában azok a munkavállalók, akik külföldről érkeznek Magyarországra, és itt kezdenek el dolgozni, azok rendszerint a magyar jog alapján megfelelnek a korábban említett hármas feltételrendszernek, és azt szokás vizsgálni, hogy az adott magánszemély más országban is rendelkezik-e biztosítással. Amit szükséges figyelembe venni, hogy társadalombiztosítás szempontjából a kiküldött az külföldinek minősül vagy belföldinek, valamint vizsgálni kell, hogy a kiküldött honnan érkezik. Ezt három csoportra lehet bontani; az egyik mikor egy uniós országból érkezik Magyarországra, illetve egy olyan harmadik országból érkezik, amellyel

Magyarországnak kétoldalú szociális egyezménye van, vagy esetleg olyan harmadik államból³ érkezik, mellyel hazánknak nincs kétoldalú szociális biztonsági egyezménye. Ha ezeket megvizsgáljuk, akkor tudjuk megállapítani azt kinek hol található a társadalombiztosítási kötelezettsége, és azt is, milyen feltételek mellett, milyen ellátásokra lesz jogosult a külföldi munkavállaló hazánkban.

A társadalombiztosítási rendszerek az Európai Unió országai között meglehetősen eltérnek, melyeket nem feltétlenül összehangolni próbálnak, hanem csak koordinálni. Ennek oka, hogy a közös szabályozás segítse az EU-n belüli mozgást és védje a szociális biztonsági jogokat. Továbbá egyenlő bánásmódban részesüljenek a munkavállalók, akik nem a munkavégzés helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel. 2010. május 1-jétől az EGT tagállamaiban és Svájcban kötelező alkalmazni a 883/2004/EK rendeletet (szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló koordinációs rendeletet) (a továbbiakban: Rendelet), valamint a 987/2009/EK végrehajtási rendeletet. A Rendelet hatálya alá tartozó munkavállalók csak egyetlen tagállamban lehetnek biztosítottak. (Fodor, 2017)

A rendeletből 3 cikket szeretnék részletesebben bemutatni az első a 12. cikk (1) bekezdése, amely a kiküldetéssel kapcsolatos. A jogszabály szerint a kiküldött az a magánszemély, akit a munkáltatója az egyik tagállamból, ahol szokásosan a munkáját végzi egy másik tagállamba küldi munkát végezni. Továbbá, az ilyen munkavégzésnek a várható időtartama ne haladja meg a 24 hónapot. Ezekben az esetekben a küldő országban marad biztosított az adott magánszemély, azonban ennek a tényét bizonyítani kell a fogadó ország hatóságai felé. Erre a célra szolgál az A1-es igazolás, amelyet a küldő ország munkáltatójának kell megigényelnie a küldő ország egészségbiztosításától. Az A1-es igazolás a fogadó ország szempontjából azt jelenti, ami jelen esetben legyen Magyarország, hogy a munkavállaló után nem kell megfizetni a munkáltatónak sem a szociális hozzájárulási adót, sem a szakképzési hozzájárulást. Továbbá a munkavállalótól sem szükséges levonni az egyéni járulékokat, tehát nem lesz biztosított a fogadó országban. (NEAK, a)

Olyan esetben, mikor a munkavállaló rendelkezik A1-es igazolással, és továbbra is csak a küldő országban marad biztosított, és a fogadó országban ez oknál fogva csak sürgősségi ellátásra lenne jogosult az Európai Egészségbiztosítási Kártyával, érdemes megemlíteni az S1-es nyomtatvány létezését. Ez a nyomtatvány arra szolgál, hogy olyan országban, ahol nem

---

³ Az Európai Gazdasági Térség és Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezmény hatálya alá nem tartozó állam. (Tbj. 4. § 7.)

rendelkezik valaki biztosítással, annak lehetősége nyíljon, az ottani ország teljeskörű egészségügyi szolgáltatásait igénybe venni, jelen esetben ilyen a fogadó ország. Az S1-es nyomtatványt csak EGT államokban lehet használni, harmadik országban nem. (Your Europe)

A második a 13. cikk, ami a párhuzamos tevékenységgel kapcsolatos. A 13. cikkben foglaltak nem kiküldetésre vonatkoznak. A cikk, azt foglalja magában, hogy legalább két EU-s tagállamban végzett váltakozó, párhuzamos tevékenység esetén, a magánszemély, a lakóhely⁴ szerinti tagállamban marad biztosított, ha a tevékenységének jelentős részét⁵ abban a tagállamban végzi. Azonban, ha ez a feltétel nem teljesül, abban az esetben a munkáltató székhelye államában válik biztosítottá.

A harmadik a 16. cikk, ami a kivételekkel kapcsolatos. A 16. cikk a gyakorlatban olyan esetekben alkalmazott, mikor két ország a főszabálytól eltérően állapodik meg a 11-15. cikkek használatával kapcsolatban. Például, a magánszemély személyes körülményei okán kérheti, hogy ne a fogadó államban váljon biztosítottá. Amelynek okai lehetnek nyugdíjjal kapcsolatosak, vagy akár, hogy egy adott ország egészségügyi szolgáltatásait részesíti előnyben.

Végezetül a harmadik országból érkező kiküldöttek esetét vizsgálva, amennyiben olyan országból érkezik egy adott munkavállaló, mellyel Magyarországnak nincs társadalombiztosítási egyezménye (Hatályos szociálpolitikai- és szociális biztonsági egyezmények), és a kiküldetés a két évet meghaladja, úgy az ő biztosított státusza megegyezik a belföldi munkaviszonnyal rendelkező munkavállalóéval. Emiatt Magyarországon felmerül a társadalombiztosítási kötelezettség az ő esetükben. Abban az esetben, ha olyan országból érkezik, mellyel hazánknak van bilaterális szociális egyezménye, úgy a küldő ország kiállíthat egy CoC (Certificate of Coverage) azaz biztosított jogviszony igazolást. Ez ugyanazt a célt

---

⁴ 883/2004/EK rendelet 1.cikk j) "lakóhely": a személy szokásos tartózkodási helye

⁵ 987/2009/EK végrehajtási rendeletet 14. cikk (8): Az alaprendelet 13. cikke (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában a „munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenység lényeges része” valamely tagállamban való gyakorlása azt jelenti, hogy a munkavállaló vagy önálló vállalkozó tevékenységeinek mennyiségileg jelentős részét ott gyakorolja, anélkül, hogy szükségszerűen e tevékenységek főbb részéről lenne szó.

Annak meghatározásakor, hogy a tevékenységek jelentős része egy adott tagállamban zajlik-e, az alábbi iránymutató jellegű ismérveket kell figyelembe venni:

a) munkavállalói tevékenység esetén a munkaidőt és/vagy a díjazást; valamint;

b) önálló vállalkozói tevékenység esetén a forgalmat, a munkaidőt, a nyújtott szolgáltatások számát és/vagy a jövedelmet.

A fent említett ismérvek tekintetében a 25 %-ánál kisebb arányú megfelelés – amit átfogó értékelés keretében kell megállapítani – azt jelzi, hogy a tevékenységek jelentős része nem az adott tagállamban folyik.

szolgálja, mint az A1-es igazolás, vagyis mentesíti a kiküldöttet a magyar társadalombiztosítási kötelezettségek alól, azáltal, hogy igazolja a külföldi biztosítási jogviszonyt. (KPMG)

Esetpélda:

Az társadalombiztosítás kérdéskörének eldöntéséhez adott a már megismert magánszemély, aki német állampolgár és 2021 januárjában Magyarországra küldi őt a német munkáltatója kiküldetés okán (továbbra is német munkaszerződése marad) két évre. A magánszemély magával hozza két gyermekét és feleségét is, aki utóbbi magyar állampolgár. Állandó lakóhelye a családnak kizárólag Magyarországon lesz, a németországi lakóhelyüket feladják.

Esetpélda kidolgozása:

Abban az esetben, ha a német munkáltatója megigényli a német egészségbiztosítástól a számára az A1-es igazolást, úgy Magyarországon nem merülne fel társadalombiztosítási kötelezettség, és továbbra is a német egészségbiztosítási rendszerben maradna biztosított.

4.1 Brexit társadalombiztosítás

Napjainkban a koronavírus járvány mellett az Egyesült Királyság Európai Unió tagóságának megszűnése indított meg új szabályozásokat az adózás, és a társadalombiztosítás tekintetében. Dolgozatom során, a Brexit okozta új körülményeknek is igyekeztem utána járni, mivel a legjelentősebb változás a társadalombiztosítással kapcsolatban merült fel véleményem szerint, így ebben a részben mutatnám be a kutatásom eredményeit.

Az idegenrendészet tekintetében az Egyesült Királyság az uniós jog alapján a Brexit következményeként harmadik országnak minősül, emiatt a korábbi Rendelet már nem releváns. Azon brit állampolgárok esetében, akik Magyarországon tartózkodtak és 2020. december 31-ig rendelkeztek érvényes regisztrációs igazolással, ezen regisztrációs kártya 2021. december 31-ig érvényét fogja veszíteni. Akik továbbra is Magyarországon kívánnak tartózkodni és dolgozni, nekik le kell cserélniük a regisztrációs kártyát egy úgynevezett nemzeti letelepedési engedélyre. Ezt 2021. december 31-ig kell megtenniük. A kapcsolódó kártya érvényessége 5 év (ezt követően szükséges megújítani), emellett nincs szükség külön munkavállalási engedélyre sem. A másik oldalt is megvizsgálva pedig, azon magyarok, akik az Egyesült Királyságban tartózkodnak és van regisztrációs kártyájuk, ami érvényes volt 2020. december 31-ig, nekik regisztrálniuk kellett, hogy megtarthassák szerzett jogaikat 2021. december 31. után is. (Zanetti-Hinterauer, 2021)

Az adózást megvizsgálva pedig, nincs jelentős változás mert a 2011. évi CXLIV. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között a jövedelem- és a tőkenyereség-adók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. szeptember 7. napján aláírt Egyezményt szükséges használni a továbbiakban is. Azon brit állampolgárok, akik nemzeti letelepedési engedélyt igényelnek, ők az Szja tv. alapján tehetik ezt meg.

A társadalombiztosítás terén pedig a következő változások léptek érvénybe. Az Egyesült Királyság és az EU között a 2020-as év végéig volt érvényben a Kilépési megállapodás, miszerint a korábban említett Rendeletet szabályozásait lehetett alkalmazni. Azonban, 2021. január 1-jétől már csak a Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás alkalmazható, ezen belül is a megállapodásban foglalt Szociális Biztonsági Koordinációról szóló Jegyzőkönyv. Kivételt képeznek ez alól a Kilépési Megállapodás 30.cikk hatálya alá tartozók, miszerint rájuk a szabályozások mindaddig alkalmazhatóak, ameddig változás nem következik be a helyzetükben. A 30. cikkből szeretnék megemlíteni párat, akikre ez vonatkozik:

- 2020. december 31-én a UK jogszabálya alá tartozó uniós állampolgárok és hozzátartozók
- 2020. december 31-én an unió valamely tagállamainak jogszabálya alá tartozó UK állampolgárok és hozzátartozók
- 2020. december 31-én a UK-ben lakóhellyel rendelkező és valamely tagállam jogszabálya alá tartozó uniós állampolgárok és hozzátartozók
- 2020. december 31-én valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező és a UK jogszabálya alá tartozó UK állampolgárok és hozzátartozók
- Azok, akik párhuzamos munkavégzéses helyzetben voltak (akár munkavállalók, akár önálló vállalkozók) vagy kiküldöttek voltak 2020. december 31-én

Ebből következik, hogy a kiadott Európai Egészségbiztosítási Kártyák (EHIC) 2021. január 1-től továbbra is érvényesek a fenti helyzetekben lévő magánszemélyek esetén, mindaddig, amíg a helyzetük nem változik. A Szociális Biztonsági Koordinációról szóló Jegyzőkönyv alapján a szociális biztonsági ellátások jelentős részét továbbra is igénybe vehetik a brit, illetve uniós állampolgárok. Ilyen szolgáltatások a természetbeni egészségbiztosítási ellátások, a szolgálati és biztosítási idők kölcsönös összeszámítása a nyugellátásokhoz (illetve egyéb ellátások igénybevételéhez). Amire nem terjed ki, az a családi ellátás a munkavégzés vagy a biztosítás helyétől eltérő államban élő családtagok számára. (NEAK, b)

A nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkezők Tbj. belföldinek minősülnek, továbbá a regisztrációs igazolással rendelkezők szintén mindaddig, amíg le nem jár az érvényessége. A 2021. január 1-je után érkezők viszont Tbj. külföldinek fognak számítani. Az együttműködési megállapodás tartalmaz egy fejezetet a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról, mely szerint továbbra is él az egy állam jogszabályai alá tartozás fő elve. A már kiállított A1-esek korlátozás nélkül érvényesek maradnak, azonban a kiküldetések nem hosszabbíthatók meg a maximális 24 hónapot követően. Az uniós tagállamok választhattak, hogy ezt kívánják-e alkalmazni az Egyesült Királysággal, avagy sem. Az új szabály tartalmaz három kategóriát erre vonatkozóan, mint „A B C kategória”, melyek a következőket foglalják magukban:

- A – jelzik a 2 éves kiküldetés szabályának alkalmazását szeretnék alkalmazni,
- B – jelzik, hogy nem szeretnék a kiküldetés szabályát alkalmazni
- C – nem válaszol a kiküldő ország

Az A kategóriás országok a mellékletben vannak felsorolva, a későbbiekben is lehetőség van az országoknak a kilépésre. Magyarország A kategóriás, azaz ugyanúgy működik a kiküldetés szabálya, miszerint az Egyesült Királyságba kiküldött munkavállalók a magyar társadalombiztosítási rendszer hatálya alatt maradnak biztosítottak. (TRADE AND COOPERATION, Article SSC.11 - Detached workers)

Párhuzamos munkavégzés szabályrendszere is szerepel a megállapodásban, ebben sincs változás. (TRADE AND COOPERATION, Article SSC.12 - Pursuit of activities in two or more States)

A 16. cikk viszont hiányzik a megállapodásból, azaz amikor két ország kölcsönösen eltérne a fő szabálytól. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy egy 2 évet meghaladó kiküldetés esetében, nem lehetséges az A1 igazolás kiadása, vagy egy meglévő kiküldetési megállapodásnak a 2 év utáni hosszabbítása. Jelenleg erre nincsenek konkrét szabályzások.

A Tbj. 17. § szerinti 2 éves mentességi szabályt jelenlegi értelmezés szerint nem lehet alkalmazni, melynek oka, ha rövidebb, mint két év a kiküldetés időtartama abban az esetben rendelkezésre áll az A1-es igazolás. Azonban, ha hosszabb, akkor a feltételek nem teljesülnek. A jelenlegi értelmezések szerint a legvalószínűbb, hogy 2 évig bezárólag az A1-es igazolással lehet mentesülni a kötelezettségek megfizetése alól. Ezt követően pedig, magyar

társadalombiztosítási kötelezettség hatálya alá kerül a munkavállaló, mert nincs szabály, ami megengedné a mentesülését.

Mivel az Egyesült Királyságból érkező munkavállalók nem jogosultak a lakcímkártyára azáltal, hogy harmadik állambelinek minősülnek, így csak szálláshely bejelentővel rendelkezhetnek, ami alapján nem minősülhetnek belföldinek. Ennek következtében, nem választható az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség, annak érdekében, hogy biztosítottak legyenek Magyarországon. Továbbá, a már említett kettős biztosítás tilalma miatt, sem lehetséges.

Amennyiben egészségügyi ellátást szeretnének igénybe venni brit kiküldöttek Magyarországon, akik az Egyesült Királyságban biztosítottak, számukra ez az A1 és S1 igazolások meglétével valósulhat meg.

Az A1-es igazolások birtokában a munkavállalók továbbra sem válnak biztosítottá a fogadó országban, azonban S1-es nyomtatványok igénylésére van lehetőség, mely okán ellátását igénybe tudnak venni. Az A1-es nyomtatványra mind a magyar mind a brit munkavállalók jogosultak, tehát, azon magyar személyek számára, akik az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkeznek S1-es dokumentum szintén kiállítható. (brexit.kormany.hu)

5. Munkaviszonyból származó jövedelem adó- és járulék terhei

5.1 Az adókulcsokról és az adókiegyenlítésről

Az egyik legjellemzőbb jövedelemtípus, amellyel legtöbbször találkozhatunk, az a munkaviszonyból származó jövedelem, azonban a nemzetközi munkavégzésben ennek a jövedelem elemnek az adózási háttere igencsak komplex. Ebben a részben, a gyakorlatban használatos módszereket, illetve jogszabályokat szeretném bemutatni.

Először, szeretnék egy rövid kitekintést tenni az adókulcsokra, ugyanis a munkáltatóknak szükséges ezt is számításba venniük, mikor munkavállalóikat kiküldetésre küldik. Létezik egy- és többkulcsos, másnéven lineáris vagy progresszív adókulcs. Az első esetben, a jövedelem növekedésével az adóalap nem változik, míg a második esetben a jövedelem növekedésével az adókulcs is változik, és egyfajta sávos rendszer vonatkozik rá. Magyarország a lineáris adórendszert alkalmazza a rögzített tizenöt százalékos adómértékével (Hadházi, 2020). Véleményem szerint, nem lényegtelen, hogy egy országban lineáris vagy progresszív adóztatást alkalmaznak, mivel, ha az adott munkavállaló adókiegyenlített, úgy azok a terhek a munkáltatót fogják érinteni.

Az adókiegyenlítés egy gyakorlatban használt módszer arra, hogy a nemzetközi adózásban a munkavállalók helyzete semleges legyen a kiküldő és a kiküldetés helye szerinti ország személyi jövedelemadó (és esetenként társadalombiztosítási) rendszereinek eltéréseitől (a munkaviszonyból származó jövedelmek tekintetében), valamint a kiküldetéshez kapcsolódó juttatásokat terhelő adókövetkezményektől. Az adókiegyenlítés általános alapelvei, hogy a munkáltató és a munkavállaló kölcsönös megállapodásán és pénzügyi hozzájárulásán alapul, amelynek részleteit az adókiegyenlítési szabályzat rendezi. Továbbá, biztosítja, hogy a munkavállalókat a felajánlott kiküldetés elfogadásával kapcsolatos döntésében az adókövetkezmények ne befolyásolják. Emiatt, egyszerre szolgál a munkavállaló javára, valamint biztosítja a munkáltató részére a nemzetközi kiküldetési rendszer szabályozott működtetését és fenntartását. Az adókiegyenlítés fogalmát sem az Szja tv., sem pedig a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények nem definiálják. Nem a kiküldő és a kiküldetés helye szerinti országok belső szabályozásain vagy a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények rendelkezésein alapul, hanem a munkáltató és a munkavállaló megállapodásán. Az adókiegyenlítési eljárás alkalmazhatóságát munkajogi szempontból⁶

---

⁶ Mt. 161. § (2) bek. a) pont: A munkáltató követelését a munkabérből a munkavállaló hozzájárulása alapján a levonásmentes munkabérrészig levonhatja.

szükséges vizsgálni. Az adókiegyenlítés hatálya alá, hogy milyen jövedelmek tartozhatnak, az társaságoként eltérhet. Van, ahol csak a munkaviszonyos jövedelem, és van, ahol a privát jövedelem is egy bizonyos szintig a hatálya alá tartozik. Ezekben az esetekben a munkáltatók egy becslést számolnak a bérszámfejtéssel és adótanácsadókkal, tekintettel arra, hogy a fogadó országban milyen adóterhek merülnek fel a kiküldött munkavállaló jövedelmén. Ezt a jövedelmet „stay at home” jövedelemnek nevezik, ami, azokat a tételeket foglalja magában, ami a kiküldetés tényétől függetlenül megilletik a munkavállalót. Azt a módszert, ami ezzel kapcsolatban felmerül hipotetikus adókalkulációnak nevezik, és a megállapított adót hipotetikus adónak hívják, amit a munkáltatók visszatartanak a munkavállalók béréből, annak érdekében, hogy az adókötelezettséget, ami felmerül a cégnek a munkavállalói után meg tudja fizetni, mikor az esedékes az adott adóhatóságoknak. A gyakorlatban a havi bérszámfejtés során a bruttó jövedelmet csökkentik a hipotetikus adó összegével, valamint a járulékok levonásával, és így határozzák meg a munkavállaló részére kifizetendő jövedelem aktuális nettó összegét. A hipotetikus adó összeg alapesetben egy állandó összeg, de mivel évközben a munkavállaló kaphat más jövedelmet is, mint például bónuszt, a korábban megállapított adó összege már eltérést mutathat a ténylegesen megfizetendő adótól. Emiatt készítenek adókiegyenlítési kalkulációt, amiben az adott adóévben megvizsgálják az összes hipotetikus adó összegét, amit a munkáltató levont a munkavállalótól, valamint az év közben esetlegesen tényleges megfizetett adókat, hogy ezek összege mennyire van párhuzamba a megfizetendő adóval, ami felmerült az adóév során. (Horváthné, 2021)

Ezt a részt is minél gyakorlatiasabb megközelítésekkel támasztanám alá, így az adókiegyenlítést két rövidebb, egyszerű példán szeretném szemléltetni és összefoglalni.

Esetpélda 1:

Adott egy magyar munkavállaló, akinek a havi bére 1.000.000. Ft bruttóban. Erre az adóalapra Magyarországon a személyi jövedelemadó-törvény miatt 15 százalékot számítunk, mint adó, aminek ebben az esetben az összege: 150.000. Ft. Ez az említett munkavállaló, ha kimegy külföldre, például Németországba, ahol ez az adókulcs 30 százalék (ez a százalék nem teljesen valós, mert Németországban progresszívan növekvő és sávós adózást alkalmaznak (Németországi magyarok.de)), és a jövedelme külföldön válik adókötelessé, akkor 300.000. Ft lenne az adó ugyanarra a jövedelemre. Azonban, a kiegyenlítés miatt csak 150.000. Ft-ot fog elszemnedni az adott munkavállaló. A magyar bérszámfejtésen levonnak 150.000.Ft-ot tőle, mint hipotetikus adó, viszont a küldő cég megfizeti a német hatóságoknak a 150.000.Ft-tal kiegészített 300.000.Ft-os adót. Tehát, a munkavállaló ugyanazt az adót szenvedni el, azzal, hogy

kiment Németországba dolgozni, mintha Magyarországon maradt volna, mert a cég a különbséget megfizette helyette a hatóságok felé.

Esetpélda 2:

Német munkavállaló érkezik Magyarországra, akinek a havi bére 5.000. EUR bruttóban. A német személyi jövedelemadó mértéke maradjon továbbra is 30 százalék, így az adó összege 1.500. EUR lesz. Mivel a munkavállaló Magyarországra jön, és az itteni adókulccsal számolva, ami 15 százalék, az adó összege ugyanezen a béren 750 EUR lenne, azonban a kiegyenlítés miatt a 30 százalékot fogja elszemvedni. A német bérszámfejtés levonja az 1.500. EUR-t a munkavállalótól, mint hipotetikus adó, és a cég megfizeti a magyar 750 EUR adót, és a különbséget ebben az esetben a cég megtartja. Összefoglalva, a magánszemély szintén nem észleli az adókülönbséget, viszont itt a cégnek az ellenkező esettel ellentétben nem keletkezett többlet kiadása.

Az adókulcsok mértéke emiatt kapcsolódik a kiküldetésekhez, melynek mértékét az országok belső adópolitikája határozza meg. A munkáltatók úgy gondolom, körültekintőek abban, hogy hol milyen adókulcsok használatosak és milyen egyéb járulékfizetési kötelezettség terheli őket. Magyarország ebből a szempontból szerintem, pozitívnak mondható a tekintetben, hogy a személyi jövedelemadó mértéke kedvező, a nyugati és skandináv országokhoz képest (Trading Economics). Továbbá, még azért is lehet kedvező választás a cégeknek, hogy ide küldjék kiküldetés kereteiben a munkavállalóikat, mert az adózás is viszonylag egyszerűnek mondható, más országokkal szemben.

5.2 A jövedelem adóztatására vonatkozó szabályok

A globalizáció hatására a nemzetközi munkavállalás nagy mértékben terjedt el, melyhez kapcsolódóan a munkaviszonyból származó jövedelem adóztatása terén szükséges az egyezmények használata. Az OECD Modellegyezmény 15. cikke ad iránymutatást a külföldi illetőségűek nem önálló tevékenységből származó jövedelmének adóztatásában. A cikk használata és annak ismerete a gyakorlatban elemi, ezért is szeretném ezt mind elméleti mind gyakorlati megközelítéssel egyaránt bemutatni.

Általános esetben, ha egy magyar állampolgár, egy magyar cégnél, magyar munkaszerződéssel dolgozik, akkor neki az adóztatása Magyarországon a következők szerint alakul. A munkáltatója jogszabályilag kötelezett havonta kifizetni az ő fizetését, és még a kifizetés előtt meg kell állapítania és le kell vonnia a személyi jövedelemadót és a társadalombiztosítási járulékot, majd ezeket be kell fizetnie a NAV részére. Ezt követően, a havi adatszolgáltatás

része az úgy nevezett “08-as” nyomtatvány,⁷ aminek keretében a bevallást köteles benyújtani az előbb említett hatóság részére. A munkavállaló ezek után az adókkal csökkentett összeget kapja meg, mint munkabér.

A nemzetközi kiküldetéseken résztvevő magánszemélyeknél gyakran fordul elő, hogy több országban is végeznek munkát egy adott időszakon belül. Emiatt nem nehéz elképzelni, hogy ilyen esetben mindkét ország adóztatná a magánszemély jövedelmét vagy annak egy részét. Ha egy magánszemély esetén ugyanazt a jövedelmet két ország is szeretné adóztatni, akkor szükséges vizsgálni a két ország között érvényben lévő kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményt. Ezeknek az egyezményeknek az alapjául az OECD Modellegyezménye szolgál, amit a korábbiakban bemutattem. A Modellegyezmény 15. cikke vonatkozik a munkaviszonyból származó jövedelem adózásával, és hogy mit foglal magában általánosságban azt a következő saját készítésű ábrán szeretném szemléltetni.

Magában foglalja	Nem foglalja magában
<ul style="list-style-type: none"> • Fizetés, bér, más hasonló jellegű juttatás pl.: alapbér, bónusz, részvényprogramból származó juttatás, végkielégítés, jogellenes elbocsátás miatti kártérítés • magában foglalja a munkaviszonyhoz kötődő természetbeni juttatásokat (pl.: egészség- és életbiztosítás, lakás- és gépkocsihasználat, Cafeteria/SZÉP-kártya)	<ul style="list-style-type: none"> • Igazgatósági tagok díjazása (16. cikk) • Előadóművészek és sportolók (17. cikk)<ul style="list-style-type: none"> • Nyugdíjak (18. cikk) • Közszolgálatból származó térítések és nyugdíjak (19. cikk)

7. ábra: OECD modellegyezmény 15. cikk összefoglaló (részlet)

Forrás: Modellegyezmény a jövedelem és a vagyon adóztatásáról: rövidített változat OECD 2010. július alapján, saját szerkesztés

⁷ 2108 - Havi bevallás a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adóról, járulékról és egyéb adatokról, valamint a szakképzési hozzájárulásról

Ami minden kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményben megtalálható (általában ezekben is a 15. cikk szokott lenni) és az OECD Modellegetezmény az alapja az a következő rész:

„1. Az egyik Szerződő államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyból származó bére, fizetése vagy más hasonló jellegű díjazása csak ebben az adott államban adóztatható kivéve, ha a munkavégzés a másik Szerződő államban folyik.

2. Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül / a kedvezményezett a másik Államban a vonatkozó adózási évben nem tartózkodik összesen 183 napot meghaladó időszakban vagy időszakokban, és

a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és

a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli. Az egyik Szerződő államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyból származó bére, fizetése vagy más hasonló jellegű díjazása csak ebben az adott államban adóztatható kivéve, ha a munkavégzés a másik Szerződő államban folyik.

(Kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények és az OECD Modellegetezmény 15. cikke)”

A bekezdéseket szeretném egyesével értelmezni és bemutatni. Az első bekezdés első része az az alap esetet jelenti, miszerint ott adóztatható a jövedelem, ahol a munkát végzik. Az első bekezdés második része az kivétel az alapeset alól, mivel, ha egy adott államban illetőséggel bír az adott magánszemély, a munkát pedig máshol végzi, akkor a kapott díjazás ebben a másik államban adóztatható. Munkavégzés helye általános szabály szerint az, ahol a munkát ténylegesen végzik, tehát ahol a munkavállaló fizikailag jelen van a tevékenység végzésekor. A második bekezdés pedig kivétel a kivétel alól, mert az alapeset szerint az illetőség országában adózik, míg a kivétel az volt, ha a másik országban végzik a munkát, akkor a másik országban adózik. Ennek ellenére, a kivétel kivétele, ha az alábbi feltételek egyszerre teljesülnek, akkor abban az esetben újra az alapeset válik irányadóvá, azaz, hogy az adózás visszakérül az illetőség országába. Összefoglalva, a releváns feltételeket; ha a magánszemély tevékenysége nem haladja meg a 183 napot ebben a másik országban, és a díjazást olyan munkáltató fizeti, vagy

olyan munkáltató nevében fizetik, amelyik nem belföldi illetőségű a másik államban, és a díjazás költségét nem a munkáltatónak a másik államban lévő telephelye viseli, akkor a bér teljes egészében az illetőség országában adóztatható. Azonban, ha csak egy feltétel is nem teljesül a háromból, akkor viszont, ahol a munkát végzi az adott magánszemély ott válik adókötelessé a jövedelme.

Az első feltételt megvizsgálva, fontos értelmezni a 183 napot és a vizsgált időszakot, mivel ez nem csak az adott adóévre vonatkozik. Ugyanis az első feltétel azt fogalmazza meg, hogy a kérdéses adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül (naptári évben/adóévben/pénzügyi évben) nem tölt összesen 183 napnál hosszabb időszakot vagy időszakokat a másik államban. Ez az újabb szabály, felold egyes korábbi anomáliákat, mint például eltérő adóév vagy pénzügyi év a két szerződő államban. Továbbá, az adott adóév végén és a következő adóév elején tervezetten 5 és fél hónap tartózkodását. A 183 nap számítása a fizikai jelenlét napjainak a számát foglalja magában. Ilyen az érkezés és elutazás napja, valamint minden, az adott állam területén töltött nap (ünnepnep, hétvége, szabadnap is), továbbá a nap egy része is teljes napnak minősül, bármilyen rövid legyen is az. Nem számít ezzel szemben a betegállomány, ha az egyént ez megakadályozza az elutazásban, és egyébként mentességre lett volna jogosult. Nem számít az adott államon kívül eső két pont közötti utazás részeként az államban átutazóban töltött idő, ezenkívül az arra az időszakra jutó napok, amelyek tekintetében a magánszemély az adott államban belföldi illetőségűnek tekintendő (Ha illetőséget vált az illető, akkor a számolás újraindul onnantól.).

A második feltétel, valószínűleg egyértelmű lenne a ténnyel, hogy a munkáltató az az a személy, cég, akivel a magánszemélynek szerződése áll fenn, csak hogy az OECD Modellegetezmény Kommentárjának 2010. július 22-én közzétett változata a 15. cikkhez fűzött magyarázatban újszerű megközelítést tartalmazott erre vonatkozóan. A magyarázat azt fogalmazta meg, hogy munkaviszonyban történő munkavégzés esetén előfordulhat, hogy nem az a társaság lesz a munkáltató, akivel a magánszemély a munkaszerződést megkötötte, hanem az a társaság, ahol a magánszemély a munkáját végzi. Ilyen esetekben a fogadó társaság gazdasági értelemben vett munkáltatónak minősül (NAV Állásfoglalás (2012. október)). Annak érdekében, hogy ez megállapítható legyen, ezekben az esetekben szükséges az integrációs teszt alkalmazása. A Kommentár alapján elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a munkavállaló tevékenysége szervesen integrálódik-e annak a vállalkozásnak a tevékenységébe, amelynél a munkát végzi. Amennyiben, a válasz nemleges nincs további teendő, mert nem merül fel a

gazdasági munkáltatói viszony. Azonban, ha integrálódik a tevékenysége a munkavállalónak, olyankor további vizsgálat szükséges a Kommentárban megtalálható nyolc szempont alapján.

A harmadik feltétel a telephely fogalmához kapcsolódik, miszerint a munkavégzés helye szerinti államban válik adókötelessé a jövedelme, amennyiben telephely keletkezik és a díjazást ez a telephely viseli. Ez a társaságok adózása esetén, az üzleti nyereség adózása, melyre van egy különálló cikk, ami szabályozza, hogy a vállalkozásoknak mikor keletkezik adókötelezettsége egy adott országban. A telephelyhez kapcsolódó üzleti nyereség az adott országban adózik, valamint a magánszemély tevékenysége is keletkeztethet telephelyet bizonyos esetekben. Azonban, a telephellyel kapcsolatos kérdések főleg a társasági adóban mérvadóak. (OECD 2010, 316-339 o.)

Ebben a részben is szeretném a leírtakat egy fiktív esettanulmányi példán levezetni.

5.3 Esettanulmány

Esettanulmány:

Egy német állampolgárságú magánszemély 2020. március 1-jétől kiküldetés keretein belül dolgozott Magyarországon. Családja Németországban maradt, a kiküldetése alatt, továbbra is német munkaszerződéssel rendelkezett (a szerződése magában foglalja, hogy a magánszemély a munkát Magyarországon, illetve Magyarországon kívül, más országban is köteles végezni, ebben az esetben a másik ország Németország). A magánszemély a 2020. március 1-jétől 2020. december 31-éig terjedő időszakban a német munkáltatójától részesült munkaviszonyból származó jövedelemben. A magánszemély 2020-ban 280 napot dolgozott összesen, ebből 200 volt a magyarországi munkanapok száma.

Esettanulmány kidolgozása:

Az illetőség megállapítása során az első lépés, hogy megvizsgáljuk, az érintett országok belső jogszabályait. Az Sza tv.) 3. § (2) bekezdése b) pontja szerint, a magánszemély a magyar belső szabályok alapján, adóügyi illetőségűnek tekintendő Magyarországon, azáltal, hogy EGT tagállam állampolgára és több mint 183 napot tartózkodik Magyarországon adóévben.

A kapcsolódó jogszabály: Sza tv. 3. § (2) bekezdése b) pontja

Ezzel megállapításra került, hogy magyar adóügyi illetőségűnek tekintendő a magánszemély a magyar szabályozás alapján. Viszont szükséges megvizsgálni, hogy Németországban maradt-e továbbra is adóügyi illetőségű, és emiatt ott is felmerülhet-e a jövedelmén az adóztatás joga.

Ehhez a Magyar-Német Egyezményt szükséges vizsgálni, ezen egyezmény 4. cikke, amely az illetőséget határozza meg, megfogalmazza azt, hogy az állandó lakóhely tekintendő egyik szempontnak a vizsgálat során. Azonban azt feltételezve, hogy Németországban is maradt állandó lakóhelye a családja által, így feltehetően mindkét országban rendelkezik a magánszemély állandó lakóhellyel. A jogszabály továbbá azt is megfogalmazza, hogy amennyiben mindkét államban rendelkezik valaki állandó lakóhellyel, úgy a létérdekeinek központja válik mérvadóvá, ami ebben az esetben Németország. Tehát, német adóügyi illetőségű marad a magánszemély és a vizsgált időszakban Magyarországon külföldi adóügyi illetőségűnek tekintendő.

A kapcsolódó jogszabály: Magyar-Német Egyezmény 4. cikk (2) bekezdése a) pontja

Az Szja tv. továbbá, azt is kimondja, hogy a nemzetközi jogszabály felülírja egy ország belső jogszabályát.

Kapcsolódó jogszabály: Szja tv. 2. § (5) bekezdés

Külföldi illetőségű magánszemély esetében Magyarországon korlátozott adókötelezettség merül fel az Szja tv. alapján.

Kapcsolódó jogszabály: Szja tv. 2. § (4) bekezdés

A nem önálló tevékenységre tekintettel megszerzett jövedelem adóztatási joga a Magyar-Német Egyezmény alapján és annak 14. cikkének bekezdései szerint, a korábban említett jogszabályokat fogalmazzák meg.

Kapcsolódó jogszabály: Magyar-Német Egyezmény 14. cikk (1) bekezdés és (2) bekezdés a) -b) -c) pontjai

A magánszemély német munkáltatójától származó jövedelme esetében a 14. cikk (2) kezdésének a) pontja nem teljesül, azáltal, hogy a magánszemély a vonatkozó időszakban 183 napnál több ideig tartózkodott Magyarországon. Összesen 200 napot töltött Magyarországon, emiatt a további feltételek vizsgálata szükségtelen, és Németországnak ezáltal megszűnik a kizárólagos adóztatási joga a jövedelmén. Abban az esetben adóztathatna minden jövedelmet Németország, ha mindhárom feltételrendszer teljesülne. Ennek hiányában, Magyarországnak megnyílik az adóztatási joga a magyar munkanapokra eső jövedelmek tekintetében. A magánszemély jövedelmén az adóztatást a tevékenység arányában osztható meg a két ország között. Az arányosítás a Magyarországon és a Magyarországon kívül végzett munkára vonatkozó napok számítása alapján történik.

6. COVID-19 járvány hatása a nemzetközi munkavégzésre

A 2020-ban induló koronavírus világjárvány okozta korlátozások miatt, számtalan nemzetközi munkavégzésben dolgozó magánszemély körülményei váltak kérdésessé a tagállamok által bevezetett karanténintézkedések miatt. Számos esetben magánszemélyek ragadtak egy adott ország határain belül, mert nem volt lehetőségük visszatérni a munkavégzés szerinti tagállamba, avagy olyan országban rekedtek, ami nem a lakóhelyük szerinti ország volt. A munkavállalók, ahol erre rendelkezésre álltak a megfelelő feltételek home office-ban, és távmunka keretei között látták el tevékenységüket. Az OECD két útmutatót adott ki a járvány okozta kérdéses helyzetek orvoslására, az első 2020. április 3-án, míg a második 2021. január 21-én jelent meg, azonban a bennük foglaltak nem bírnak jogi kötőerővel, ezáltal csak ajánlást tudnak nyújtani a szerződő államok részére. (Wolters Kluwer)

Az első OECD útmutató próbált gyors válaszokat szolgáltatni a magánszemélyek mobilitásával kapcsolatban felmerült kérdésekre. Kétféle esetet hoz példának az útmutató a magánszemélyek adóügyi helyzetének megváltozásával; az egyik, ha a magánszemély a nyaralása alatt, vagy pár hét munkavégzés miatt tartózkodik a fogadó országban, és a pandémia következtében nem tudja a tervezettek szerint elhagyni az országot. A második eset, mikor egy magánszemély egy másik országban dolgozik, ahol már illetőséget szerzett, és átmenetileg visszatér a korábbi lakóhely szerinti országba, ahol a belső jog alapján az illetőség kérdése felmerül, vagy esetlegesen meg sem szűnt. Az útmutató, az első esetre megfogalmazza, hogy nem valószínű, hogy valaki az említett körülmények során illetőséget szerezzen az adott országban, ahol a pandémia következtében ott ragad. Azonban, ha a belsőszabályok alapján még illetőséget is szerezne, ha van adóegyezmény, amelyet vizsgálni lehet a szempontrendszer alapján, akkor is valószínűtlen, hogy adóügyi illetőség merüljön fel ezeknél a magánszemélyeknél abban az államban, amelyet kis ideig nem tudnak elhagyni. A második esetre az útmutató azt fogalmazza meg, hogy feltehetően megmaradna az állandó lakóhely a munkavégzés országában továbbra is, ezáltal mindkét országban rendelkezne lakóhellyel, és a létérdekeinek a központja is valószínűleg már a munkavégzés országával mutatna erősebb kapcsolatot. Azonban, ha még is felmerülne az illetőség a korábbi lakóhely szerinti országban, abban az esetben a szokásos tartózkodási helyet szükséges megvizsgálni az útmutató alapján. Míserint, nem az válik mérvadóvá, hogy hol tölt az adott magánszemély több napot, hanem hogy mi számít a szokásos tartózkodási helyének, ami a tartózkodások gyakoriságára, időtartamára és rendszerességére vonatkozik, melyek az egyén állandó rutinjának részét képezik. Emiatt, ha egy megfelelően hosszú időszakot vizsgálunk a magánszemélynél, akkor valószínűtlen, hogy a korábbi

lakóhelye legyen az ő szokásos tartózkodásának a helye az egyezmény útmutatója alapján. (OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis)

Az átdolgozott útmutató azonban tartalmaz néhány további, áprilisban még nem részletezett tényállást. Amit kiseretnék emelni, az az olyan munkavállalók esete, akik egy adott országban rendelkeznek illetőséggel, azonban a munkájuk során egy másik országba mentek munkát végezni, melyben nem rendelkeztek illetőséggel. Ezeknél a magánszemélyeknél nem is merült volna fel az adóztatás kérdése, mert nem töltöttek volna az adott országban 183 napnál többet, továbbá telephely és gazdasági munkáltató sem merült volna fel az ő esetükben. Azonban, a járványhelyzet okozta utazási korlátozások miatt nem tudták elhagyni az adott országot és emiatt a tartózkodásuk meghaladta azt az idő intervallumot, ami alapján már felmerülhet az adóztatásnak az eshetősége. Az útmutató az ilyen helyzetekre, azt javasolta végső konklúzióként, hogy az országok kormányainak lenne szükséges olyan intézkedéseket meghozniuk, amelyek ezeket az eseteket orvosolják. Azaz, konkrét iránymutatást adni, hogy ezen magánszemélyek jövedelmének adóztatására a másik ország jogszabályai irányadóak, ennek okán az ő tartózkodásukat az adókövetkezmények szempontjából szükséges lenne figyelmen kívül hagyni. Az útmutató, még felhívja arra a figyelmet, hogy az adóalanyok minden ilyen problémás helyzetben forduljanak a helyi adóhatóságokhoz. (Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis)

A főbb országok is csak útmutatásként használták az OECD javaslatait, azonban voltak országok melyek speciális intézkedéseket hoztak és azokat tartatták be, de az átlagos megállapítások a következők voltak a legtöbb országban.

Az Ausztrál Adóhivatal például azt fogalmazta meg, hogy ha egy magánszemély normál esetben nem ausztrál rezidens, és tartózkodása a COVID-19 miatt néhány hónapot is igénybe vesz, attól függetlenül nem fog az a személy ausztrál adóügyi illetőségűnek minősülni adózási szempontból, ha egyébként más államban dolgozik, és abba az államba szándékszik is visszatérni amint teheti. (Australian Taxation Office)

Kanada szintén azt fogalmazta meg, hogy ha egy magánszemély, csak az utazási korlátozások miatt maradt az országban, ez a tény nem fogja a Kanadai Adóhatóságot arra késztetni, hogy adóztatni kívánja az ő jövedelmét. Valamint, ha megállapítható, hogy más ország jogszabályai irányadóak ő rá, és oda szeretne is visszatérni, akkor a tartózkodását sem vizsgálják a napok száma tesztél a rendkívüli helyzetre tekintettel. (Government of Canada)

Finnország azt jegyezte meg, hogy a COVID-19 járvány nem befolyásolja az adóhatóságok módszerét, miszerint a hatóságok határozzák meg egy adóalany illetőségét a finn jog és az adóegyezmények alapján. (Vero Skatt)

Tehát elmondható, hogy az országok a veszélyhelyzetet figyelembe vették, és ahol az eltöltött napok alapján felmerült volna az illetőség a lakóhely miatt, úgy ezeket figyelmen kívül hagyták abban az esetben, ha ez valóban a körülmények miatt következett be.

Magyarország nem hozott a járványhelyzettel kapcsolatban különleges intézkedéseket, emiatt az általános eljárás, és ami továbbra is irányadó az a kettős adóztatást elkerülő egyezmények szabályai.

A gyakorlatban számos esetben a cégek nem is tudták konkrétan a munkavállalóik valódi tartózkodási helyét lekövetni a home office lehetőség okán. Voltak olyan esetek is, ahol csak a munkaszerződésnek az aláírása történt meg, de a járványhelyzet miatt már nem tudta megkezdeni az adott országban a munkáját a munkavállaló. A magyar cégek, akik Magyarországon működnek a saját munkavállalóik tekintetében igyekeztek minél körültekintően eljárni és minden szabályozásnak megfelelni. Általánosságban, a legtöbben maradtak a munkavégzés országában emiatt nem volt probléma az esetleges illetőségváltással, azonban például, akik az Egyesült Államokban végeztek munkát, ők több esetben is visszatértek Magyarországra, és a mai napig innen látják el a kinti feladataikat, vagy az amerikai cég magyar leányvállalatánál kaptak helyi szerződést. Olyan esetek is előfordultak, hogy valakik azért tértek vissza Magyarországra a járványhelyzet alatt, mert a tartózkodás országában meglévő egészségügyi ellátórendszer a rendkívüli helyzet okán, és emiatt annak alkalmasságába vetett bizalma a magánszemélyeknek megrendült. Személyes körülményekre is volt példa azért, hogy Magyarországon maradt idősebb családtagról való gondoskodás volt szükség szerű. Továbbá, a csökkentett munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók megélhetésének körülményei, csakis Magyarországon voltak lehetségesek az alacsonyabb költségek miatt, ugyanis a fogadó országban meglévő magasabb árszínvonal ezt nem tette volna lehetővé a magánszemélyek számára. A munkavállalók ugyan tervezték a másik országba történő visszatérést, de ezzel kapcsolatban többféle akadály is felmerült az esetükben. Ilyen volt a repülőjáratok törlése, vagy kapacitásbeli korlátozottsága, ami miatt a visszautaztatást több alkalommal újra kellett szervezni. Továbbá, a másik országban lévő irodák, gyárak telephelyeit ugyan újranyitották, de azok látogathatósága jelentősen korlátozott volt. (Kiss, 2021)

A bevándorlás tekintetében, az irányadó a rendkívüli helyzetben általánosan a célország saját jogszabálya volt. Magyarországon a Magyar Közlöny volt a hiteles jogforrás, melyet napi szinten volt érdemes figyelemmel kísérni, a változó jogszabályok és kormányrendeletek miatt. Az első hivatalos kommunikáció azt tartalmazta, hogy csak magyar állampolgárok jöhetnek be az országba. Később ezt módosították arra, hogy az is bejöhessen az országba, aki rendelkezik magyar lakcímkártyával, így az EU-s állampolgárok is visszatérhettek, vagy beléphettek Magyarország területére. Azonban, a harmadik országbeli állampolgárok többsége nem rendelkezik lakcímkártyával, csak szálláshely bejelentővel, emiatt a végső módosítás az volt, hogy aki rendelkezik 90 napnál hosszabb időre jogosító tartózkodási engedéllyel, abban az esetben ők is visszatérhetnek. Napjainkban a legfrissebb álláspont az, hogy külföldiek nem léphetnek Magyarországra korlátozás nélkül, kivéve, ha rendelkeznek uniós digitális Covid-igazolvánnyal („EU COVID Certificate”), mert ezzel az EU-n belül a szabad mozgás az engedélyezett. Illetve, azon harmadik országbeliek, akik rendelkeznek „D” vízummal, szintén beléphetnek az ország területére, viszont náluk a karantén kötelező míg a korábban említett EU-s rendelkezésnél a karantén nem szükséges. A Deloitte is hozott létre egy digitális térképet, melyen megtalálhatóak voltak az országokkal kapcsolatos belépési követelmények, valamint a színek szerinti besorolások, azonban, a gyakorlatban már nehéz volt lekövetni a szabályozásokat.

A jogszabály egyik kiskapuját kihasználva, a cégek üzleti meghívóval utaztatták a munkavállalókat, mivel ennek nem volt lejáratási ideje és nem csak egyszeri alkalomra jogosította fel a munkavállalót az utazásra az országok között. Továbbá, tesztek elvégzése se volt kötelező, és a karantén betartása sem. Ebben az esetben ezt az igazolást a magyar cég (fogadó ország munkáltatója), aki hívja a külföldi munkavállalót állítja ki, aláírva és pecsételve az utazás célját megadva. Konkrét iránymutatás hiányában, a rendőrség is azt erősítette meg, hogy amíg szerepel az üzleti meghívón pecsét és érvényes aláírás, addig elfogadják és beengedik az országba a munkavállaló személyeket (a légitársaságok kérhettek teszteket).

Használatos volt még a gyakorlatban a rendőrségi méltány, melyet a rendőrség honlapján lehetett kitölteni, ami egy ingyenes kérelem, melyhez fel kellett tölteni minden megalapozó dokumentumot, ami alapján elbírálták, hogy engedélyezik-e az adott személy belépését az országba, avagy sem. A legtöbb esetben, megfelelő megalapozottság mellett megadták az engedélyt. A Police.hu-n naprakészen voltak hiteles információk közzé téve, mind magyarul mind angolul, némelyik konzulátussal ellentétben, ahol több esetben is előfordult, hogy megtévesztő információk voltak kikommunikálva (nem jogszabályból idéztek, félreérthető volt

stb.). A rendőrségi méltány a karantén alól viszont nem mentesített, csak a belépésre jogosította fel annak tulajdonosát. (Zanetti-Hinterauer, 2021)

Mivel a járvány napjainkban is jelen van nehéz megjósolni, hogyan fog változni az országok be- és kiutazására vonatkozó szabályozások. Az mindenesetre elmondható, hogy a koronavírus minden téren átalakította a munkavégzés struktúráját.

A vis maior körülmény sokakat kényszerített arra, hogy alapjaiban gondolják át a munkavégzéshez kapcsolódó szokásaikat, valamint a szemléletrendszerüket. Nem csak a munkavégzés, de az élet számos területe is drasztikusan alakult át az elmúlt időszakban. Azonban, a kialakult helyzet nemcsak súlyos kihívásokat, de megannyi lehetőséget is hozott magával. Jelenleg, ahol lehetőség adódik rá, a home office által kínált rugalmas munkarend már elérhető a legtöbb munkavállaló részére, ami korábban nem volt ilyen széleskörben elterjedt. A nagyvállalatok többsége zökkenőmentesen tudott átállni a járvány első hulláma alatt a távmunka kísérletébe, melyet hatékony munkavégzés követett. Ezáltal a cégek is megbizonyosodhattak arról, hogy az otthoni munkavégzés is megfelelő hatékonysággal bír. A nemzetközi munkavégzésben részt vevő cégek, ahol a cég tevékenysége lehetőséget kínál az ilyen fajta munkavégzésre, ott ezt rendszerint alkalmazzák. Továbbá, megjelent munkavállalói oldalról egy hibrid munkavégzésre való igény azáltal, hogy az otthoni munkavégzést kevésbé érzik sokan stresszesnek. Az otthoni munka kétségtelen előnyei, a rugalmasság, az utazással megtakarított idő, ezáltal pedig a munka-magánélet egyensúlyának javulása teszi lehetővé a hatékonyabb munkavégzést. Azonban, az irodai személyes jelenlét sem teljesen elhanyagolható tényező. Az emberi interakció fontossága hangsúlyos, továbbá a kisgyermekes szülők számára a hatékony munkavégzés feltételeinek biztosítása sem garantálható otthoni környezetben. Végül pedig, a munkaidő végének lejárata is felvet kérdéseket. Hiszen az otthon végzett munka során a munkavállalók hajlamosak még többet dolgozni azáltal, hogy nincs meg a pillanat mikor befejezik a munkát és hazamennek. Továbbá, az otthoni munkavégzés során, mikor valaki befejezi a munkáját és egyik szobából a másikba áttér, ahol már a családja is jelen van, nem feltétlen könnyű sok ember számára a fejből való „átkapcsolás” rövid percek megléte alatt. A munkaadói oldalt tekintetbe véve, ahol a jelenlegi elsődleges szempont a munkatársak egészségének védelme. Aminek köszönhetően most a legtöbb helyen opcionális a munkavállalók bejárása, de ha a későbbi helyzet lehetővé teszi, akkor az egyéni és az üzleti igények összehangolásával, igyekeznek majd egy új, fenntartható és versenyképes körülményt kialakítani. Azonban itt már cégenként eltérhet az, hogy melyik cégnek mi lesz a preferenciája. Jelenleg is megfigyelhető, hogy nagyon sok irodaházat bérbe adtak, ezáltal a munkavállalók

számára nem elérhető a személyesen munkavégzés megléte, valahol pedig ez nem történt meg, és a munkáltató szeretné, ha az irodakihasználtsága optimális lenne. (Kiss, 2021)

7. Összefoglalás

Szakedolgozatomnak a végére érve úgy érzem, hogy sikerült bemutatnom általánosan a nemzetközi munkavégzésnek a személyi jövedelemadó és társadalombiztosítási megfontolásait, mely komplex kutatást igényelt mind szekunder mind primer kutatás terén egyaránt.

A szekunder kutatásom jelentős része a magyar és nemzetközi jogszabályok értelmezéséből tevődött össze, amiből egyértelművé vált számomra, hogy az adóügyi illetőség meghatározása is már önmagában egy nem könnyen megállapítható területe az adózásnak. A legtöbb esetben nem elég egy ország belső jogszabályainak ismerete, hanem különböző kettős adóztatást elkerülő egyezmények vizsgálata is elengedhetetlen, melyeknek alapja az OECD Modellegyezmény. A modellegyezményeket hasznosnak találtam, főleg az OECD Modellegyezményt vizsgáltam, azonban mivel kötőerővel nem bír így csak útmutatással tud szolgálni az országok részére.

A társadalombiztosítási megfontolások szerintem egy különösen nehéz és komplex részét testesítik meg az adózásnak. A nemzetközi kiküldetések tekintetében nagyon összetett a szabályozás, és jelen esetben a Brexit vizsgálata során látható volt számomra, hogy a jogszabály hagy esetleges megválaszolandó kérdéseket maga után. Érdekesnek tartom ugyanakkor az igazolások (A1-es igazolás, Certificate of Coverage) meglétének és esetleges hiányának a következményeit, melyek további társadalombiztosítási kérdéseket indíthatnak meg. A Brexit vizsgálata ebből a szempontból is érdekesnek bizonyult mivel, mint ország harmadik országnak minősül már, azonban a kiküldetésekben használható az A1-es igazolás, ami az EGT országokban alkalmazható kizárólag.

A nem önálló tevékenységből származó jövedelmekre vonatkozóan, a vizsgálandó módszerek meglehetősen speciális jogszabályokból állnak, amelyeknek alkalmazása olykor körülményes és sok egyeztetésre szorulnak más országok hatóságaival. Az adókiegyenlítés volt igazán érdekes a kutatásom során, melynek a fogalmát sem az Szja tv. sem pedig a kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények sem definiálják.

A primer kutatásból származó információkat megvizsgálva, úgy gondolom, hogy az idegenrendészeti folyamatok intézése, meglehetősen körülményes. Kiváltképp a harmadik országból érkezők tekintetében, mind időben hosszabb mind anyagilag egy költségesebb folyamatot eredményez, mint az EGT országokból érkező munkavállalók esetében, ahol a szabad mozgás és tartózkodás joga rendelkezésre áll.

A pandémia miatti rendkívüli helyzet folyamatos figyelemmel kísérése nehéznek bizonyult a gyakorlatban, valamint minden olyan helyzetben, ahol lehetőség adódik, a cégek és a munkavállalók próbálnak élni a számukra legkedvezőbb lehetőségekkel, mely itt sem történt másképp az üzleti meghívók alkalmazásával. Ezért is tartom hangsúlyosnak a megfelelő és egyértelmű szabályozásnak a fontosságát, mind helyi, mind nemzetközi szinten egyaránt. Ami számomra a vizsgálat során meglepő volt, és ezzel a másik interjú témát is idekötve, mivel Magyarország nem hozott a járványhelyzettel kapcsolatban különleges intézkedéseket a nemzetközi munkavégzésre tekintettel, a kettős adóztatást elkerülő egyezmények szabályai voltak továbbra is irányadók. Ellenben a főbb országokkal, akik hoztak erre vonatkozóan intézkedéseket, melyet az OECD-nek a Covid útmutatója is javasolt.

Az interjúkból és amit eddig a munkám során láttam, hogy a vírushelyzet valamilyen módon leredukálta a nemzetközi munkavégzésben dolgozók számát. Maradtak sokan, akik a munkavégzés országában látják el továbbra is a tevékenységüket, de megannyi esetben tértek haza a munkavállalók a saját országukba. A korlátozások megléte miatt pedig nem növekedett a kiküldetések száma, ahol a cég tevékenysége lehetőséget biztosít rá, azok a munkavállalók távoli munkavégzésben látják el feladataikat. Mivel a járványhelyzet napjainknak is szerves része, ezért mélyreható következtetést ezzel kapcsolatban nehéz megfogalmazni. Azonban, az tagadhatatlan, hogy egy új fajta munkavégzésben éli több millió ember a napjait. Azt, hogy a jövőben milyen munkavégzés fog megvalósulni, az több tényezős, a cégek preferenciái eltérhetnek egymástól az iroda használatot illetően. A legvalószínűbb forgatókönyv az elkövetkezendő időszakra a hibrid-munkavégzés, mely nagyobb szabadságot ad a munkaidő beosztása és a munkavégzés helyének meghatározásában, ezáltal egyfajta függetlenséget és a rugalmasságot biztosít a munkavállalók számára szerte a világon.

8. Mellékletek

8.1 Az interjúban feltett kérdések

8.1.1 Idegenrendészeti eljárások

- 1) Milyen jogszabályok vonatkoznak a külföldiek magyarországi tartózkodása és munkavállalása esetében?
- 2) Mik a beutazást és tartózkodást meghatározó tényezők?
- 3) Milyen teendők, illetve folyamatok merülnek fel Európai Gazdasági Térségből érkező munkavállalók esetében?
  - 3.1 Milyen igazolás kiállítására van szükség?
  - 3.2 Miért fontos a lakcímkártya megléte?
  - 3.3 Milyen hatóságokhoz kell fordulni a különböző ügyek intézése során?
  - 3.4 Helyi szerződés és kiküldetés esetén mivel másabb az ügyintézés?
  - 3.5 Milyen esetekben van szükség a TAJ kártya kiállítására?
  - 3.6 Milyen kiregisztrációs folyamatok merülnek fel egy adott személynél?
- 4) Milyen teendők, illetve folyamatok merülnek fel harmadik országból érkező munkavállalók esetében?
  - 4.1 Rövid, illetve hosszútávú kiküldetések esetén meglévő különbségek?
  - 4.2 Milyen vízumokkal lehet találkozni?
  - 4.3 Melyek a „D” vízum kiállítási folyamatai?
  - 4.4 Milyen dokumentumok megléte szükséges?
  - 4.5 Milyen hatósági szervek vesznek részt a folyamatban?
  - 4.6 Biztosítás meglétének fontossága?
  - 4.7 Mik vonatkoznak a helyi szerződéses és a kiküldött munkavállalókra?
- 5) Melyek a foglalkoztató kötelezettségei?
- 6) Milyen hatásai voltak a Covid-19 járványnak a nemzetközi munkavégzésre?
- 7) Milyen igazolással lehetett utazni a munkavállalóknak?
- 8) Mely hatóságok forrásai bizonyultak hitelesnek a gyakorlati intézkedések során?
- 9) Melyek a Brexit következményei a bevándorlásban?

8.1.2 COVID-19 járvány hatása a nemzetközi munkavégzésre

- 1) Milyen helyzetet teremtett a járvány a nemzetközi munkavégzésben?
- 2) Mennyire volt hasznos az OECD útmutatója, amit kiadott COVID-19 járványhelyzettel kapcsolatban?
- 3) A főbb országok milyen intézkedéseket hoztak?
- 4) Mivel ezt nem kötelező alkalmazni, és Magyarország nem hozott ilyen különleges intézkedéseket, ennek okán, hogy kezelték ezt itthon?
- 5) Milyen esetek voltak gyakoriak az ügyfélkörben a munkavállalók tekintetében?
- 6) Mit gondol a COVID-19 alatt megváltozott munkavégzés struktúrájáról?
- 7) Mik a tapasztalatai a Home Office-ban történő munkavégzés megnövekedésével?
- 8) Mit gondol a jövőbeni munkavégzéssel kapcsolatban?

8.2 Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

Burján Ákos, Dr. Fellegi Miklós, Dr. Galántainé Dr. Máté Zsuzsanna, Dr. Kovácsné Dr. Sipos Ágnes (2019): Adóismeretek. Saldo, Budapest

Jogszabályok:

Nemzeti Jogszabálytár

- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja tv.)
<https://njt.hu/jogszabaly/1995-117-00-00.181>
Letöltés időpontja: 2021.09.15.
- 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho tv. (új))
<https://njt.hu/jogszabaly/2018-52-00-00.14>
Letöltés időpontja: 2021.09.15.
- 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről (Tbj. (új))
<https://njt.hu/jogszabaly/2019-122-00-00.9>
Letöltés időpontja: 2021.09.15.

Netjogtár

- 2011. évi LXXXIV. törvény a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyonadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. február 28. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről (Magyar-Német Egyezmény)
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100084.tv>
- 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról (Szmtv.)
Letöltés időpontja: 2021.11.01.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700001.tv>
- 113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény végrehajtásáról (113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet)

Letöltés időpontja: 2021.11.01.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700113.kor>

- 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról (Harmtv.)

Letöltés időpontja: 2021.11.01.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700002.tv>

- 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról

Letöltés időpontja: 2021.11.01. (114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700114.kor>

- 445/2013. (XI. 28.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának nem összevont kérelmezési eljárás alapján történő engedélyezéséről, az engedélyezési kötelezettség alóli mentességről, a fővárosi és megyei kormányhivatal munkaügyi központjának az összevont kérelmezési eljárásban való szakhatósági közreműködéséről, valamint a Magyarországon engedélymentesen foglalkoztatható harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának bejelentéséről, és a munkabér megtérítéséről (445/2013. (XI. 28.) Korm. rendelet)

Letöltés időpontja: 2021.11.01.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300445.kor>

- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt. (új))

Letöltés időpontja: 2021.11.05.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200001.tv>

- 2011. évi CXLIV. Törvény a Magyar Köztársaság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között a jövedelem- és a tőkenyereség-adók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. szeptember 7. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

Letöltés időpontja: 2021.11.05.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100144.TV>

NAV

- Adózói tájékoztató Magyarország 2020. január 1-jétől alkalmazható adóegyezményeiről (Alkalmazható adóegyezmények)

https://nav.gov.hu/nav/ado/szja/Adozoi_tajekoztato_Ma20200813.html

Letöltés időpontja: 2021.09.20.

- Magánszemélyek külföldről származó jövedelme (4. számú információs füzet)

https://www.nav.gov.hu/data/cms555531/04_Maganszemelyek_kulfoldr_l_szarmazo_jovedelme_20210212.pdf

Feltöltés ideje: 2021.02.12.

Letöltés időpontja: 2021.09.15.

- Kitöltési útmutató a 20szja jelű bevalláshoz

https://nav.gov.hu/data/cms568745/20SZJA_Kitoltesi_utmutato_ANYK.pdf

Feltöltés ideje: 2021.06.29.

Letöltés időpontja: 2021.09.20.

- Tájékoztató a gazdasági munkáltató meghatározásának új szempontjairól a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények alkalmazása során (NAV Állásfoglalás (2012. október))

https://www.nav.gov.hu/nav/ado/szja/gazdasagi_munkaltato_kettos_adoztatasi.html

Feltöltés ideje: 2012.10.31.

Letöltés időpontja: 2021.09.22.

- Magyarország 2020. december 1-jén hatályos szociálpolitikai- és szociális biztonsági egyezményei ((Hatályos szociálpolitikai- és szociális biztonsági egyezmények)

https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Magyarország_2020_de20201201.html

Feltöltés ideje: 2020.12.01.

Letöltés időpontja: 2021.11.02.

OECD

- Modellegyezmény a jövedelem és a vagyon adóztatásáról: rövidített változat
OECD 2010. július: ISBN 978-963-9878-26-6
- Model Tax Convention on Income and on Capital: Condensed Version 2017

<https://www.oecd.org/ctp/treaties/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-20745419.htm>

Feltöltés ideje: 2017.12.18.

Letöltés időpontja: 2021.09.25.

- OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/oecd-secretariat-analysis-of-tax-treaties-and-the-impact-of-the-covid-19-crisis-947dcb01/>

Feltöltés ideje: 2020.04.03.

Letöltés időpontja: 2021.09.17.

- Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis

<https://www.oecd.org/tax/treaties/guidance-tax-treaties-and-the-impact-of-the-covid-19-crisis.htm>

Feltöltés ideje: 2021.01.21.

Letöltés időpontja: 2021.10.10.

EUR-Lex

- Szociális biztonsági rendszerek koordinációja

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac10521>

Letöltés időpontja: 2021.10.13.

- Az Európai Parlament és a Tanács 883/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról EGT vonatkozású szöveg (Rendelet)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32004R0883>

Feltöltés ideje: 2004.04.29.

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 987/2009/EK RENDELETE (2009. szeptember 16.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról

<https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32009R0987>

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

- Az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás)

https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement_hu

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

- Az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból való kilépéséről rendelkező megállapodás (Kilépési megállapodásban)

https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement_hu

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

- Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community, of the one part, and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, of the other part (TRADE AND COOPERATION)

Feltöltés ideje: 2021.04.30.

Letöltés időpontja: 2021.11.15

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_2021.149.01.0010.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2021%3A149%3ATOC

Folyóiratok, cikkek, tanulmányok:

Hadházi Kata (2020): A lineáris és a progresszív adózás összehasonlítása

<http://midra.uni-miskolc.hu/document/36693/33594.pdf>

Letöltés időpontja: 2021.10.03.

Dr. Honyek Péter: A külföldi jövedelmek – Adó újság 2013.10

Megjelenés: 2013.06.20.

Horváthné Szabó Beáta: Tudja mi a hipotetikus adó? Összefoglaltuk a legfontosabb tudnivalókat

https://adozona.hu/szja_ekho_kulonado/Hipotetikus_ado_X9XZU3

Feltöltés ideje: 2021.12.02.

Letöltés időpontja: 2021.12.05.

Internetes anyagok:

Wolters Kluwer: A COVID-19 járvány hatása az adóegyezményekre: az átdolgozott OECD útmutató

<https://ado.hu/ado/a-covid-19-jarvany-hatasa-az-adoegyezmenyekre-az-atdolgozott-oecd-utmutato/>

Feltöltés ideje: 2021.03.01.

Letöltés időpontja: 2021.10.03.

Brexit.kormany.hu: Szociális biztonság

https://brexit.kormany.hu/?_preview=15c870be-2992-8889-5ae4-00003449a707

Letöltés időpontja: 2021.11.20.

Your Europe: Egységes űrlapok a szociális biztonsággal kapcsolatos jogok gyakorlásához

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/index_hu.htm

Letöltés időpontja: 2021.10.20.

Fodor Marianna: A kiküldetés szabályai a társadalombiztosítás szemszögéből

<https://wtsklient.hu/2017/10/04/kikuldetes-szabalyai/>

Feltöltés ideje: 2017.10.04.

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

NEAK

- Párhuzamos tevékenység az Európai Gazdasági Térség tagállamaiban (NEAK, a)

http://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_kulfoldon/biztositasi_kotelezettseg_eu_szerint/parhuzamos_tevékenyseg_ket_vagy_tobb_eutagallamban

Feltöltés ideje: 2015.05.28.

Letöltés időpontja: 2021.10.15.

- BREXIT után – brit EU Kártya - Közlemény egészségügyi szolgáltatóknak (NEAK, b)

Feltöltés ideje: 2021.01.07.

Letöltés időpontja: 2021.11.15.

http://neak.gov.hu/szakmai_kozlemenyek/brexit_utban_brit_eu_kartya.html

KPMG: United States – Certificate of Coverage Online Application Procedures Updated

Feltöltés ideje: 2017.08.21.

Letöltés időpontja: 2021.11.13.

<https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2017/08/flash-alert-2017-127.html>

Németországi magyarok.de: Mennyi a jövedelemadó Németországban? Hogyan működik a progresszív adózás?

Letöltés időpontja: 2021.11.06.

<https://nemetszagi-magyarok.de/infok/adozas-es-adokulcs-nemetszagan>

Trading Economics: SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ MÉRTÉKE - ORSZÁGOK LISTÁJA

Letöltés időpontja: 2021.11.06.

<https://hu.tradingeconomics.com/country-list/personal-income-tax-rate>

Unis.unvienna.org: ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ AZ ENSZ-RŐL

Letöltés időpontja: 2021.12.05.

<https://unis.unvienna.org/unis/hu/topics/un-general.html>

Australian Taxation Office: Residency and source of income

Letöltés időpontja: 2021.12.05.

<https://www.ato.gov.au/General/COVID-19/Support-for-individuals-and-employees/Residency-and-source-of-income/%23ChangeoftaxresidencyduetoCOVID19>

Government of Canada: International income tax issues

Letöltés időpontja: 2021.12.05.

<https://www.canada.ca/en/revenue-agency/campaigns/covid-19-update/guidance-international-income-tax-issues.html>

Vero Skatt: Effects of the Coronavirus pandemic on taxes on income received under an employment contract in a foreign country (the six-month rule and forces majeures)

Letöltés időpontja: 2021.12.05.

<https://www.vero.fi/en/detailed-guidance/statements/82178/effects-of-the-coronavirus-pandemic-on-taxes-on-income-received-under-an-employment-contract-in-a-foreign-country-the-six-month-rule-and-forces-majeures2/>

Interjú:

Zanetti-Hinterauer Petra (2021)

A Deloitte Zrt. senior immigration specialist-je, aki a munkája során a külföldi állampolgárok beutazására és tartózkodására jogosító engedélyek lebonyolítási folyamatát intézi a magyar hatóságokkal.

Készítve: 2021.10.26

Kiss Tímea (2021)

A Deloitte Zrt.-nél a magánszemélyek közterheivel foglalkozó csoport egyik menedzsere, aki a munkája során számos hazai és nemzetközi vállalat részére nyújt tanácsadási szolgáltatást, melynek köszönhetően széles tapasztalati háttér áll a birtokában.

Készítve: 2021.10.28

Ábrák forrásai:

1.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

Zanetti-Hinterauer Petra (2021) interjú

Készítve: 2021.10.26

2.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

Zanetti-Hinterauer Petra (2021) interjú

Készítve: 2021.10.26

3.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

<https://njt.hu/jogszabaly/1995-117-00-00.181>

Letöltés időpontja: 2021.09.15.

4.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

<https://njt.hu/jogszabaly/1995-117-00-00.181>

Letöltés időpontja: 2021.09.15.

5.ábra: NAV: Magánszemélyek külföldről származó jövedelme (4. számú információs füzet)

https://www.nav.gov.hu/data/cms555531/04_Maganszemelyek_kulfoldr_1_szarmazo_jovedelme_20210212.pdf

Letöltés időpontja: 2021.09.15.

6.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1900122.tv>

Letöltés időpontja: 2021.11.15.

7.ábra: saját összeállítás a forrás alapján

OECD: Model Tax Convention on Income and on Capital: Condensed Version 2017 (306-309 old.)

<https://www.oecd.org/ctp/treaties/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-20745419.htm>

Letöltés időpontja: 2021.09.15.